

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Eesti elanike hinnangud säästva kalanduse kohta

Tallinn

Oktoober 2021

Tellija: Eestimaa Looduse Fond

Projektgrupi koosseis: Lia Lepane ja Ülo Mattheus (aruande koostajad), Mati Reiman, Bruno Pulver, Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

Fax 668 1240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Uuringu eesmärk, meetodika ja valim	4
1. Kala ja mereandide söömise sagedus	5
2. Teadlikkus kalaliikide arvukuse olukorrast	7
3. Teadmised kalaliikide ohustatusest ja selle mõju kala ostuvalikutele	10
4. Kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel	13
5. Piisava info leidmine kalade ja mereandide päritolu kohta ostukohtades	15
6. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel	16
7. Kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid	18
8. Hinnangud säästliku kalanduse alastele ettepanekutele	20
Kokkuvõte	22
Summary	24
Lisad	26

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim

Eesmärk

Kordusuuringu eesmärk oli välja selgitada, milline on Eesti elanike teadlikkus jätkusuutlikust kalast peale Eestimaa Looduse Fondi läbiviidud jätkusuutliku kala projekti; kuidas on muutunud elanike teadlikkus ja kuidas see avaldub kala ja kalatoodete tarbimisharjumustes.

Ülesanded, metoodika ja valim

Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) uuris 2021. aasta septembris-oktoobris veebiküsitlusega elanike teadlikkust jätkusuutlikust kalandusest ja tarbimisharjumusi. Tegemist oli 2019. aasta sügisel läbiviidud uuringu kordusega. EKI ja Eestimaa Looduse Fondi koostöös valminud ankeedile (vt lisa) vastas 2021. aastal kokku 1051 elanikku vanuses 18-74-aastat. Kuna mitte kõik ankeedi saanud elanikud ei vastanud küsitlusele (uuringus osalemine oli vabatahtlik), siis esinduslikkuse tagamiseks kaaluti andmestik regiooni, vanuse, soo ja rahvuse lõikes.

Statistikaameti andmetel oli elas Eestis 1.01.2021 seisuga 946 550 inimest vanuses 18-74 aastat, mis moodustab kõigist elanikest 71%. Maksimaalne valimi valikuviga on 1000 vastaja korral 95%-tõenäosuse tasemel +/-3,2%.

Töös analüüsiti järgnevaid säästva kalandusega seonduvaid teemasid:

- kalasöömise sagedus;
- teadlikkus kalaliikide ohustatusest;
- liigi ohustatus kala ostuvaliku mõjutajana;
- kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel;
- info piisavus kalade päritolu kohta;
- kvaliteedi- ja päritolumärgiste jälgimine kala ostmisel;
- kalaoste mõjutavad tegurid;
- hinnangud ettepanekutele kalavarude hoidmiseks ja säästmiseks.

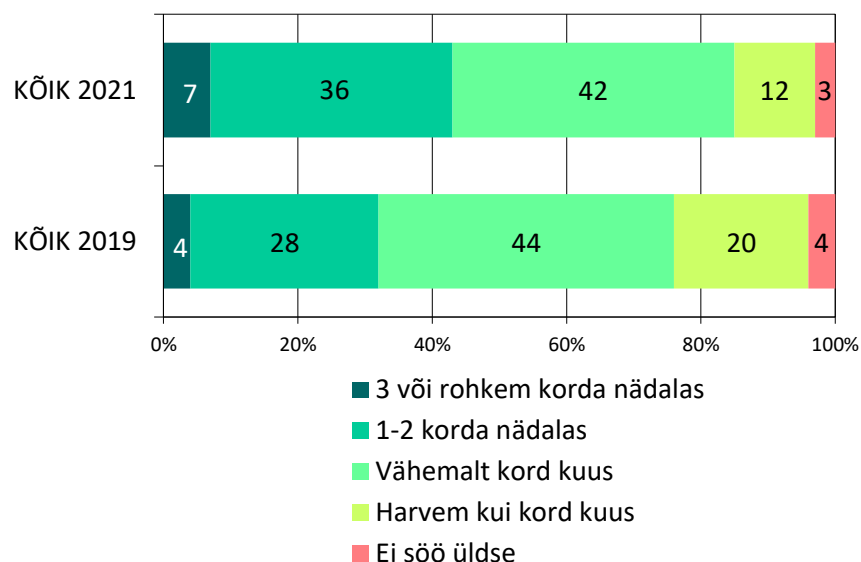
Käesoleva uuringu tulemused on aluseks Eestimaa Looduse Fondile edaspidiste tegevuste planeerimiseks, et edendada Eestis keskkonnasäästlikku kalapüüki, tootmist ja tarbimist ning elanike teadlikkust jätkusuutliku kala ja kalatoodete kohta.

1. Kala ja mereandide söömise sagedus

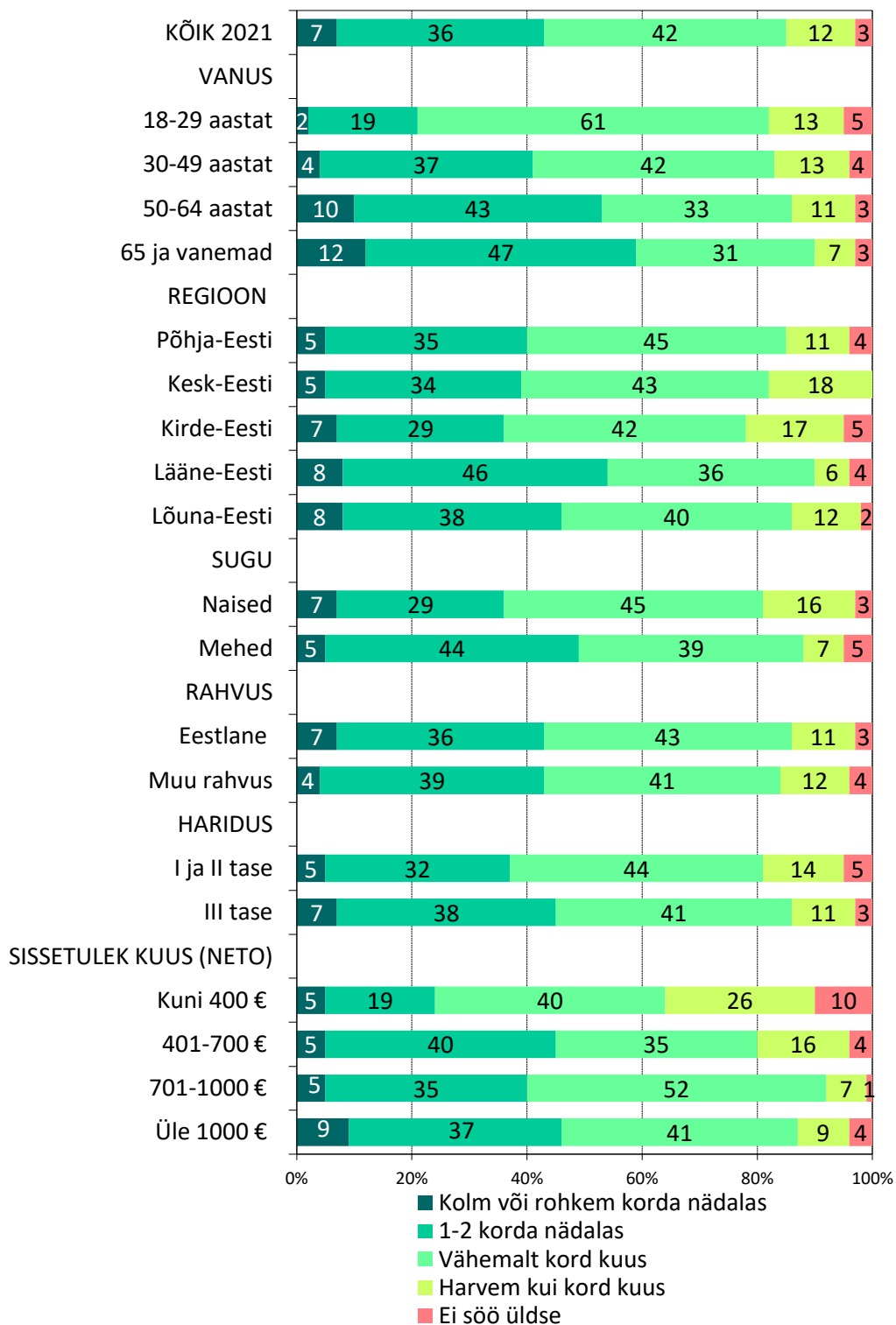
Valdav osa Eesti elanikest (97%) on harjunud kala sööma. Iga nädal sööb kala 43% vastanuist, neist 7% teeb seda 3 või rohkem ja 36% 1-2 korda nädalas. 42% sööb kala vähemalt korra kuus, 12% vastanuist harvem kui kord kuus ja 3% ei söö üldse kala. Võrreldes 2019. aastaga on kasvanud nende inimeste osakaal, kes söövad kala 1-2 korda nädalas (vastavalt 28%-st 36%-ni) ning teiselt poolt kahanenud harva kala söövate inimeste osakaal (vastavalt 20%-st 12%-ni). Kõige sagedamini kala söövate ja mit-tetarbijate osakaalud ei ole uuringutevahelisel perioodil oluliselt muutunud (joonis 1 ja 2).

Sagedamini eelistab kala oma toidulaual vanem elanik (joonis 2, lisa 2 K1). Suurimad kalasõbrad on 65-74 ja 50-64 aasta vanused inimesed, kellest sööb iganädalaselt kala vastavalt 59% ja 53%. 18-29-aas-tased noored tarbivad kala oluliselt harvem, tehes seda kas kord kuus (60%) või veelgi harvem (13%). Iganädalasi kalatarbijaid oli 18-29-aastaste vanuserühmas 21% ja mõnevõrra rohkem 30-49-aastaste vanuserühmas (41%).

Kala ja kalatoodete tarbimine sõltub oluliselt rahalistest võimalustest. Rohkem söövad kala suurema sissetulekuga inimesed, kuid ka madalama sissetulekuga inimeste kalatarbimine on märkimisväärne. Seda selgitab tõsiasi, et kala tarbimisel on võimalik valida odavamate ning kallimate kalaliikide ja too-dete vahel vastavalt rahakoti võimalustele. Vastajaist, kelle kuu netosissetulek pereliikme kohta on suurem kui 1000 €, sööb kala iganädalaselt 46%, 701-1000 € sissetulekuga vastajaist 40%, 401-700 € sissetulekuga 45% ja kuni 400 € suuruse sissetulekuga 24%. Viimastest 40% sööb kala vähemalt kord kuus ja 26% harvem kui kord kuus. Regiooniti on kalatarbijate osakaal mõnevõrra suurem Lääne-Eestis ja Lõuna-Eestis, kus iganädalasi tarbijaid on vastavalt 54% ja 46% (joonis 2, lisa 2 K1).

Joonis 1. Kala ja mereandide söömise sagedus 2019-2021 (% vastanutest)

Joonis 2. Kala ja mereandide söömise sagedus tausttunnuste rühmades 2021 (% vastjarühmast)

2. Teadlikkus kalaliikide arvukuse olukorrast (ohustatusest)

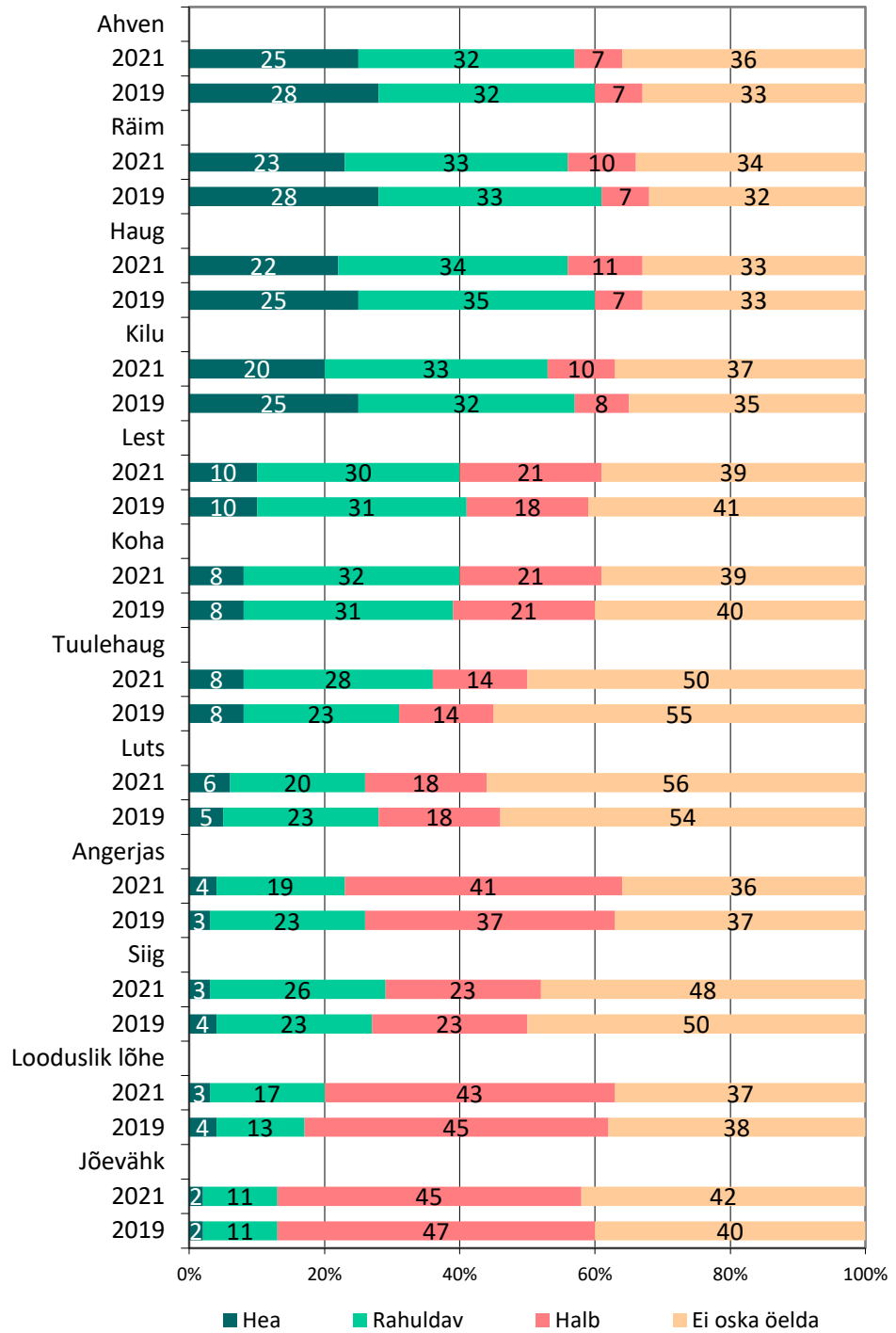
Valdaval osal elanikest on olemas seisukoht erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast nii Eesti vetes kui maailmameres. Hinnangut ei oska anda 33%-56% vastanuist Eesti vetes ning 39%-47% maailmameres elunevate liikide olukorralt. Hinnangu andjate seisukoht on aga pigem pessimistlik.

Võrreldes 2019. aastaga ei ole seisukohad märkimisväärselt muutunud. Vaid teadlikkus tuulehaugi ja tuunikala arvukuse olukorrast on kahe aasta möödudes tõusnud, seisukohta avaldas vastavalt 2019. a 45% ja 55% vastanutest, 2021. a 50% ja 61% vastanutest. Arvestades üldist avalikku fooni, mis seotud püügipiirangute, kvootide, meresaaete, kalavarude nappuse ja muu sellisega, mis infokanalite kaudu jõuab inimesteni, hinnatakse olukorda paljude liikide puhul valdavalt kas halvaks või rahuldavaks. Enam levinud kalaliikide (räim, kilu, heeringas) või populaarsete harrastuspüügi liikide (ahven, haug) osas on siiski mõnevõrra suurem nende vastanute osakaal (vastavalt 25% ahvena, 23% räime, 22% haugi, 21% heeringa ja 20% kilu puhul), kelle arvates on olukord selle kalaliigi arvukusega hea (joonised 3 ja 4, lisa 2 K2).

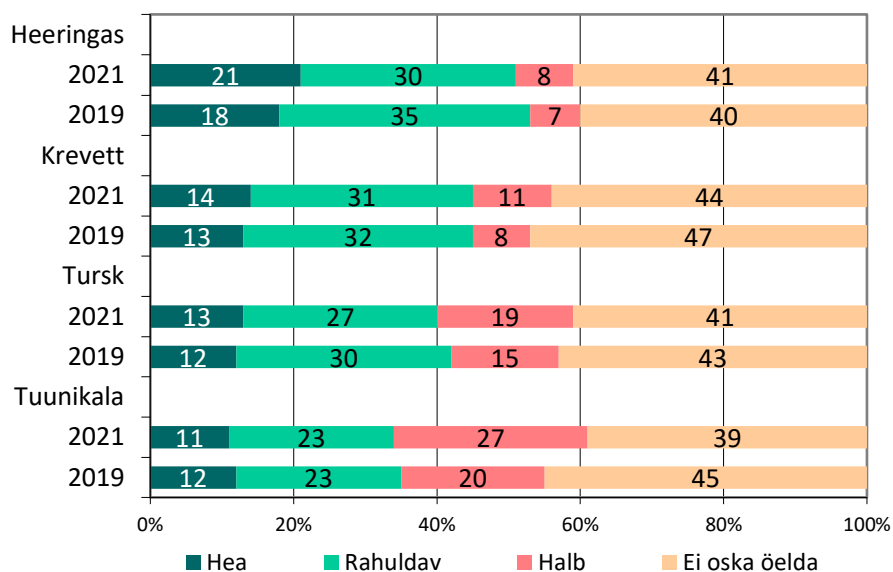
Eesti vetes on elanike hinnangul probleemseim olukord jõevähekide, loodusliku lõhe ja angerja arvukusega, nende liikide arvukust hindas halvaks vastavalt 45%, 43% ja 41% vastanutest, rahuldavaks 11%-19% ja heaks 2%-4%.

Maailmameres elavate kalaliikide olukorra hindamisel domineerivad need, kelle arvates see on kas rahuldav (23%-35%) või hea (11%-21%). Kõige halvemaks peetakse tuunikala ja tursa olukorda, nii arvab vastavalt 27% ja 19% vastanuist.

Vastanute rühmades hinnati kalaliikide arvukust suhteliselt sarnaselt. Siiski torkab silma, et erinevate kalaliikide lõikes hindavad olukorda halvaks sagedamini mitte-eestlastest vastajad, naistega võrreldes mehed, Kirde-Eesti elanikud ja väiksema sissetulekuga vastajad. Nende osas, kes hindavad olukorda heaks, nii selget erisust ei ole ja hinnang hea/halb on varieeruv.

Joonis 3. Elanike teadlikkus erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast Eesti vetes 2019-2021 (% vastanutest)

Joonis 4. Elanike teadlikkus erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast maailmameres 2019-2021 (% vastanutest)

Elanike hinnangud (hea/rahuldav/halb) kalaliikide arvukusele Eesti vetes olid kokkuvõtvalt järgmised:

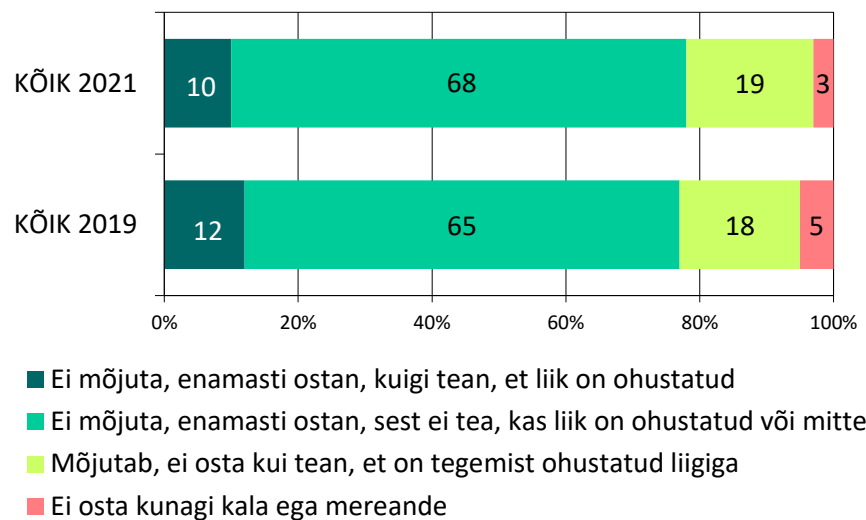
- Valdavalt rahuldavaks või heaks (53%-57% vastanuist) hinnati kalaliikide arvukust ahvena, räime, haugi ja kilu osas.
- Pigem heaks või rahuldavaks (26%-40% vastanuist) hinnati kalaliikide arvukust lesta, koha, tuulehaugi, siia ja lutsu osas.
- Halvaks (41%-45% vastajaist) hinnati jõevähi, loodusliku lõhe ja angerja arvukust.
- Teiselt poolt suurim teadmatus liikide arvukuse osas, kus hinnangut ei osatud anda (48%-56% vastajaist), valitses lutsu, tuulehaugi ja siia osas.

Elanike hinnangud (hea/rahuldav/halb) kalaliikide arvukusele maailmameres olid kokkuvõtvalt järgmised:

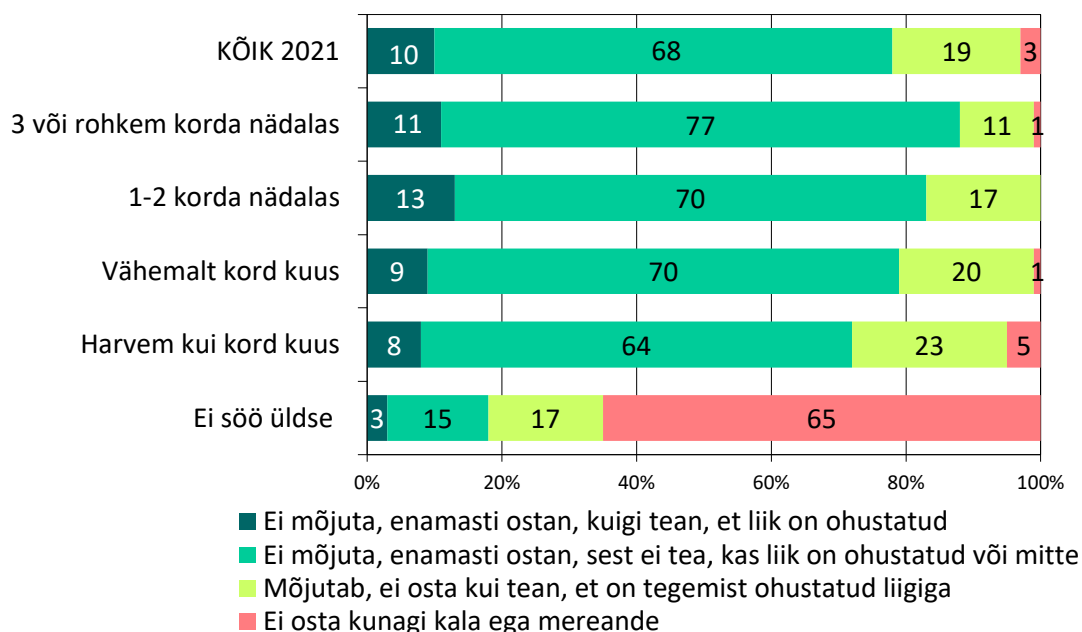
- Parim oli vaadeldud kalaliikidest olukord heeringa arvukusega, kus 51% vastanuist hindas arvukust rahuldavaks või heaks (*rahuldav 30%, hea 21%*).
- Kreveti ja tursa osas hindas arvukust rahuldavaks või heaks 40%-45% vastanuist (kreveti osas - *rahuldav 31%, hea 14%*; tursa osas - *rahuldav 27%, hea 13%*).
- Tuunikala arvukust hinnati sagedamini halvaks (halb 27%, rahuldav 23%, hea 11%).
- Teiselt poolt valitses maailmamere liikide osas ka suur teadmatus, kus hinnangut ei osatud anda (39%-41% vastajaist).

3. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ja selle mõju kala ostuvalikutele

Üldjuhul teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast (ohustatusest) elanike kalaostuvalikuid ei mõjuta. Nii teeb 68% vastanuist oma valiku kas vastavat teavet omamata või ei omista sellele nii suurt tähtsust (10% vastanuist), et jätta kala ostmata. Ohustatud kalaliigi jätab ostmata vähem kui viiendik ehk 19% vastajaist ja 3% ei osta kunagi kala ega mereande. Võrreldes 2019. aastaga ei ole siin suuri nihkeid toimunud (joonis 5, lisa 2 K3).

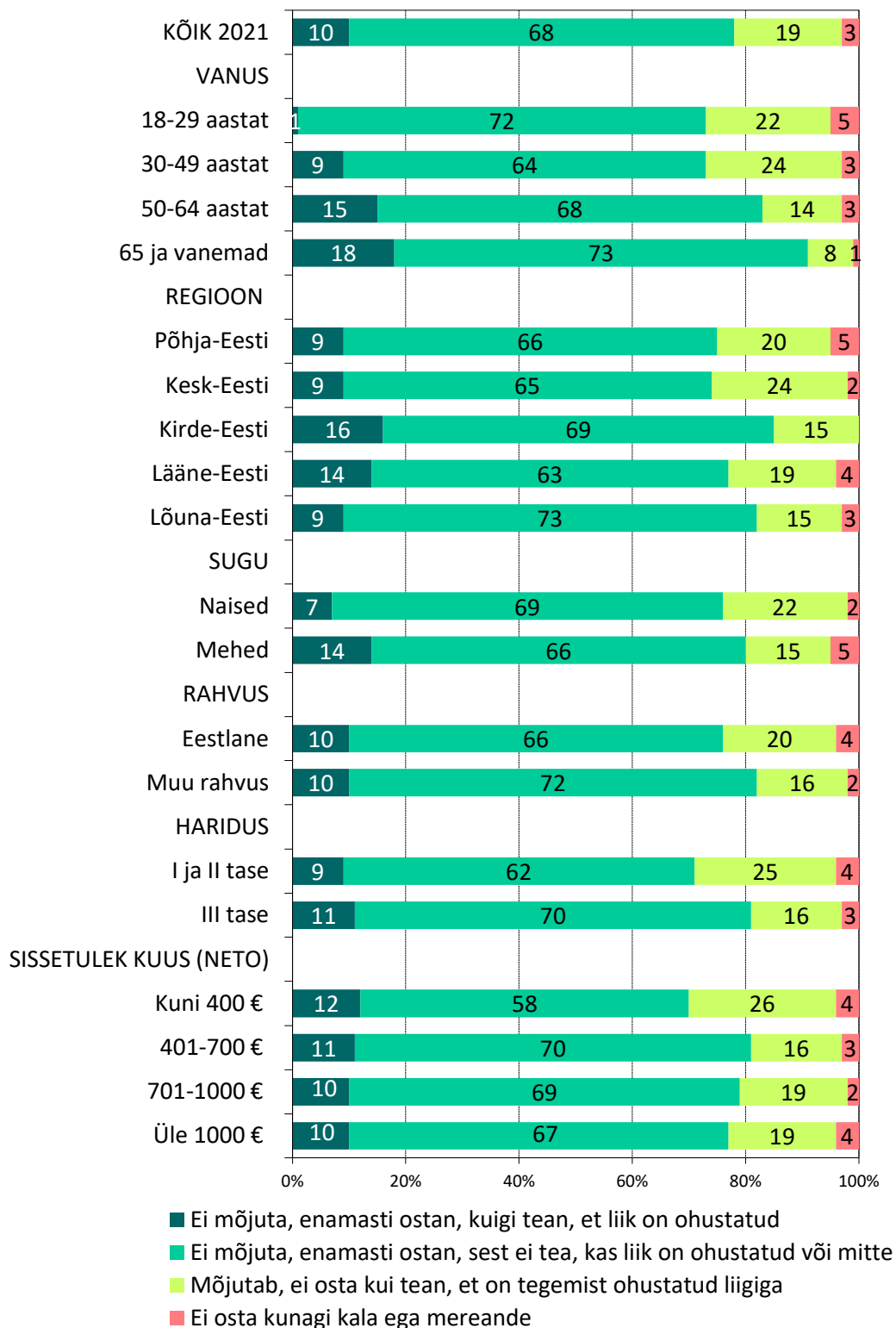
Joonis 5. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust kala ostuvalikutele 2019-2021 (% vastanutest)

Joonis 6. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust ostuvalikutele sõltuvalt kala tarbimissagedusest 2019-2021 (% vastanutest)

Kõige vähem lasevad end kalaliigi ohustatusest mõjutada kala sagedased tarbijad. Neist, kes sööb kala 3 või rohkem korda nädalas, ei pööra kalaliigi ohustatusele tähelepanu 88%, 1-2 korda nädalas kala tarbijaist jätab liigi ohustatuse tähelepanuta 83% ja vähemalt kord kuus kala söövatest inimestest 79% (joonis 6).

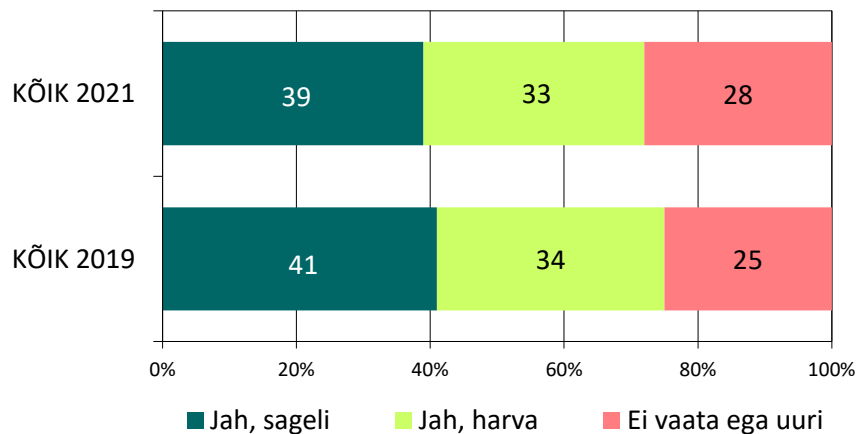
Kõikides elanike rühmades märgiti sagedamini, et nende kala ostuvalikuid ei mõjuta teadmised liigi arvukuse olukorrast, kuna vastavad teadmised puuduvad (joonis 7). Ohustatud liike on valmis vältima pigem noored 18-29-aastased (22%) ja 30-49-aastased kala tarbijad (24%). Kõige vähem pööravad sellele tähelepanu 65-aastased ja vanemad inimesed (8%). Ohustatud kalaliigi jätavad sagedamini ostmata võrreldes meestega naised (vastavalt 15% ja 22%) ning muu rahvusega võrreldes eestlased (vastavalt 16% ja 20%).

Joonis 7. Teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast ning selle mõjust kala ostuvalikutele taust-tunnuste rühmades 2021 (% vastjarühmast)

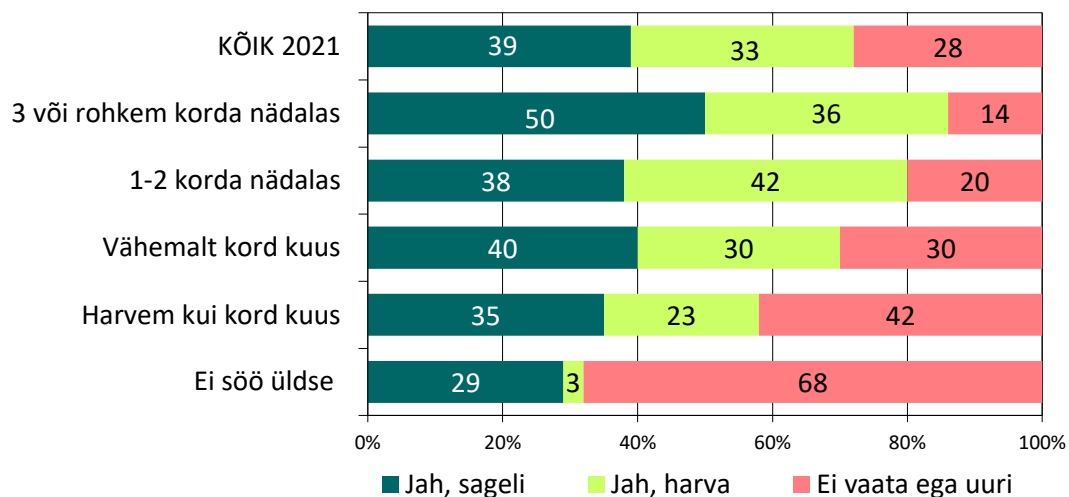
4. Kala päritolu väljaselgitamise harjumused ostmisel

39% uurib kala, mereandide ja kalatoodete ostmisel päritolu sageli ja 33% teeb seda harva. 28% vastanute jaoks ei oma kala päritolu tähtsust (joonis 8, lisa 2 K4). Võrreldes 2019. aastaga ei ole elanike ostuharjumused oluliselt muutunud ja kala või mereande ostes ei ole hakatud rohkem vaatama, kus on ostetav kala kasvatatud või püütud.

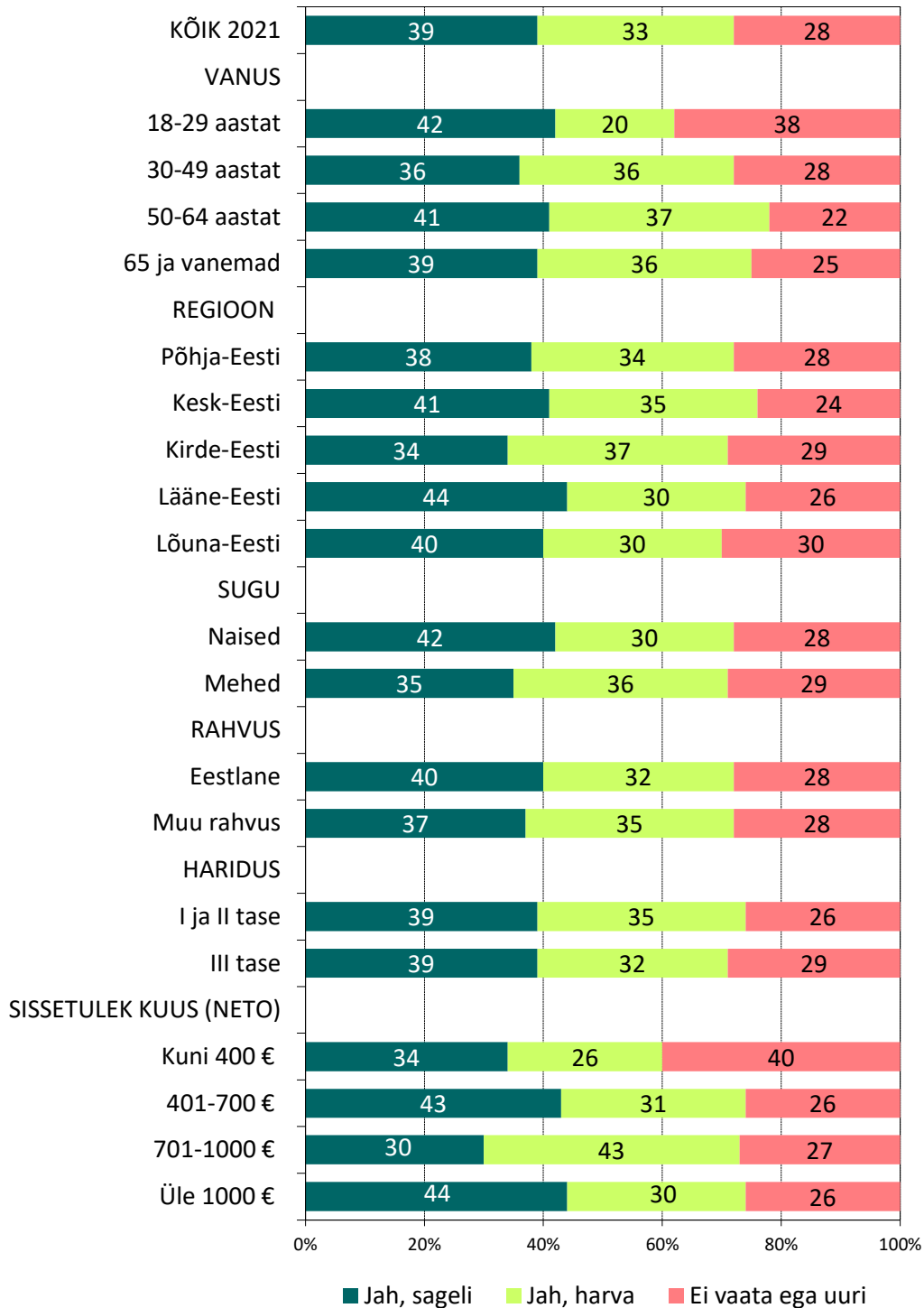
Joonis 8. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) kala ja mereandide ostmisel 2019-2021 (% vastanutest)

Suuremat huvi tunnevad kala ja kalatoodete päritolu vastu nende sagedased tarbijad. Neist, kes sööb kala 3 või rohkem korda nädalas, teeb seda sageli 50%, 1-2 korda nädalas kala tarbijaist 38% ja harvem kui kord kuus kala sööjaist 35% (joonis 9).

Joonis 9. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) sõltuvalt kala ja mereandide tarbimise sagedusest 2019-2021 (% vastanutest)

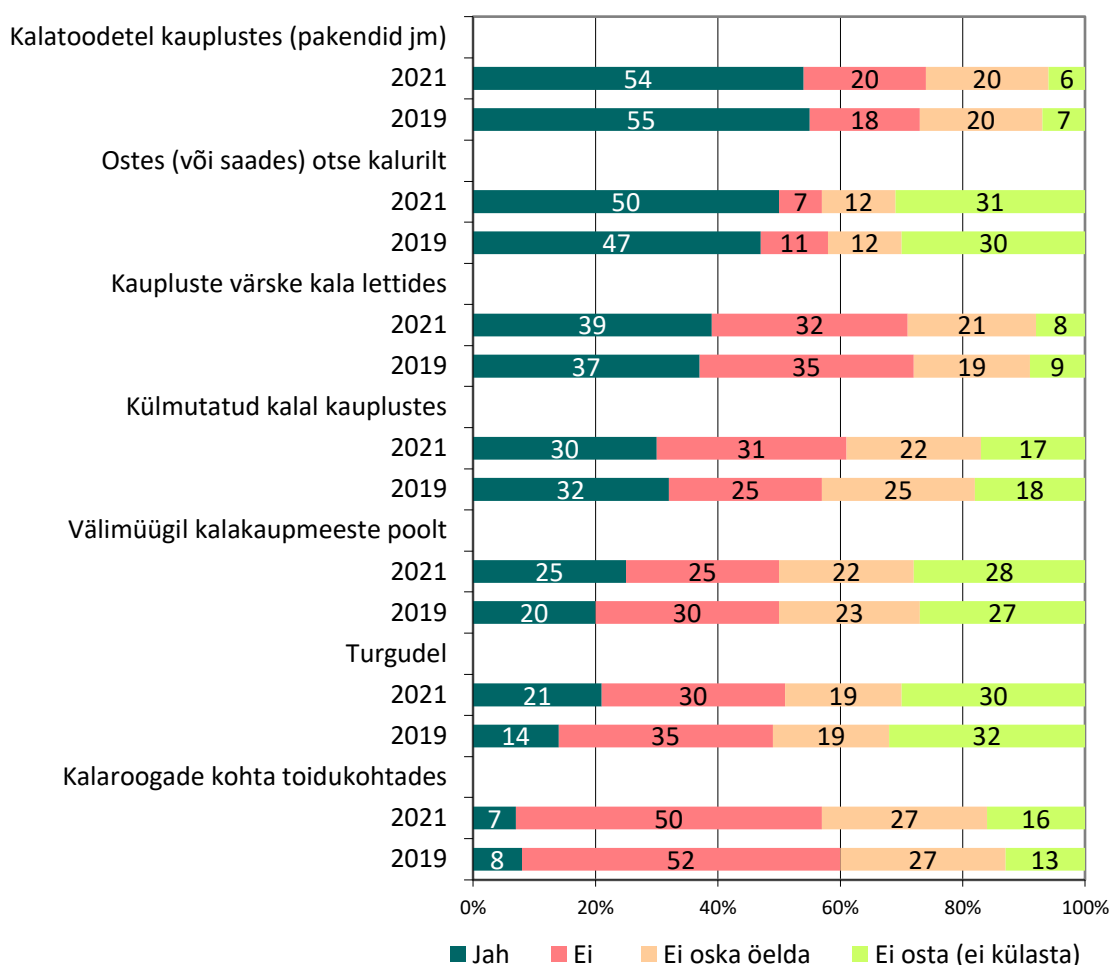
Kala päritolu vastu tuntakse huvi sõltumata vanusest, soost, sissetulekust või elukohast. Kõige vähem pööravad sellele tähelepanu väikese sissetulekuga ja nooremad inimesed, kes enamasti harva kala söövad (joonis 10).

Joonis 10. Päritolu uurimine (kus kasvatatud või püütud) kala ja mereandide ostmisel tausttunnuste rühmades 2021 (% vastajarühmast)

5. Piisava info leidmine kalade päritolu kohta ostukohtades

Tarbijale piisavaks hindasid elanikud informatsiooni kala ja mereandide päritolu kohta eelkõige kalatoodete kauplustes müüdavatel kalatoodetel või siis otse kalurilt ostes, vastavalt 54% ja 50% vastanutest. Kaupluste värske kala lettides oldi info piisavusega vähem rahul: küllaldaseks pidas seda 39% ja väheseks 32%. Sama tendents iseloomustab ka kauplustes müüdavat külmutatud kala, kus saadava infoga oli rahul 30% ja ei olnud rahul 31% vastanuist. Kalakaupmeeste välimüügil oli infoga rahul 25%, ei ole rahul 25% vastanutest ja turgudel oli rahul 21%, ei olnud rahul 30%. Tarbijatel on kõige raskem orienteeruda kala päritolus toidukohtades, kus piisavat infot leidis vaid 7% vastanutest. Hinnangud on sarnased 2019. aastaga, kuid piisava info leidmine kala päritolu kohta on oluliselt paranenud turgudel ja kala ostmisel otse kalurilt (vastavalt 21% ja 25% vastanutest, 2019. a 14% ja 20%) (joonis 11, lisa 2 K5).

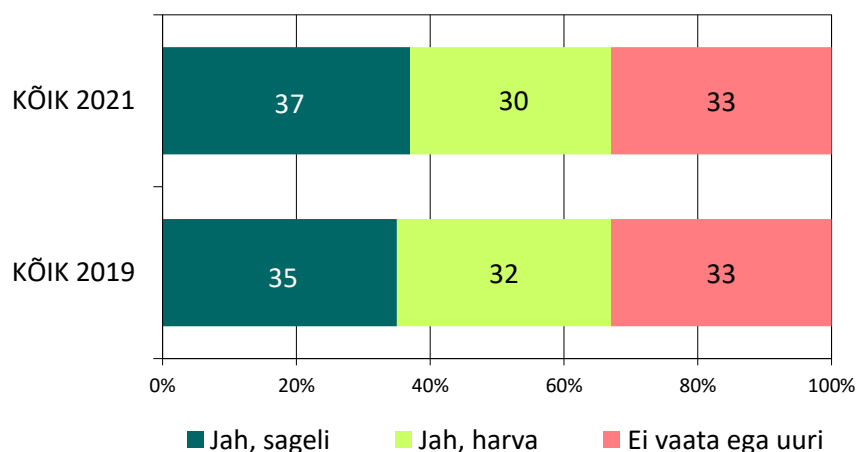

Joonis 11. Piisava info leidmine kala ja mereandide päritolu kohta 2019-2021 (% vastanutest)

Vastanute rühmades (lisa 2 K5) hinnangud oluliselt ei erinenud, tarbijad suudavad leida tooraine päritoluinfo paremini üles kauplustes ja otse kalurilt ostes, kuid see jääb puudulikuks kalaroogade osas toidlustuskohtades.

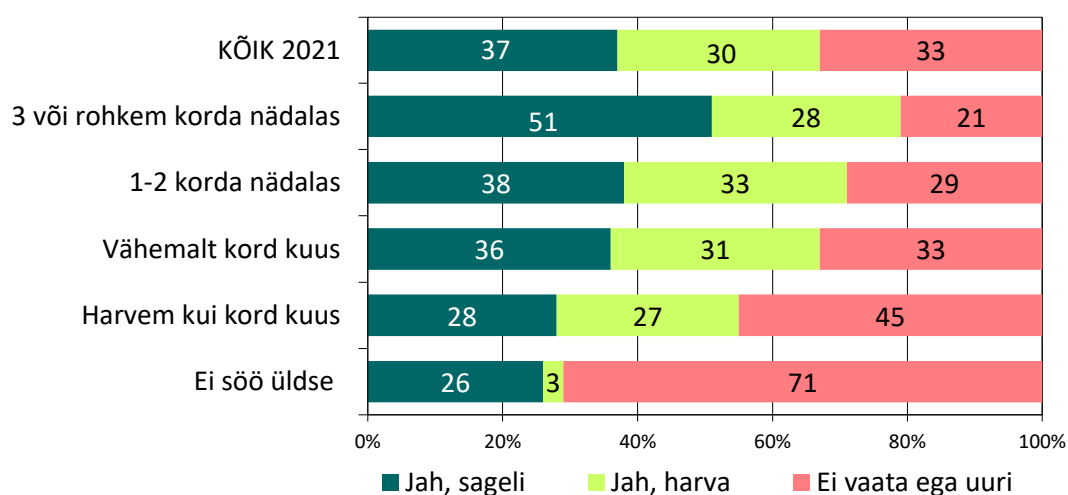
6. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel

Nii nagu ka eelmisel uuringuperioodil 2019. aastal, vaatab 2021. aastal kala või mereande ostes kvaliteedi- ja päritolumärgiseid 67% vastanutest, neist 37% sageli ja 30% harva ning 33% ei pööra märgistele tähelepanu (joonis 12, lisa 2 K6).

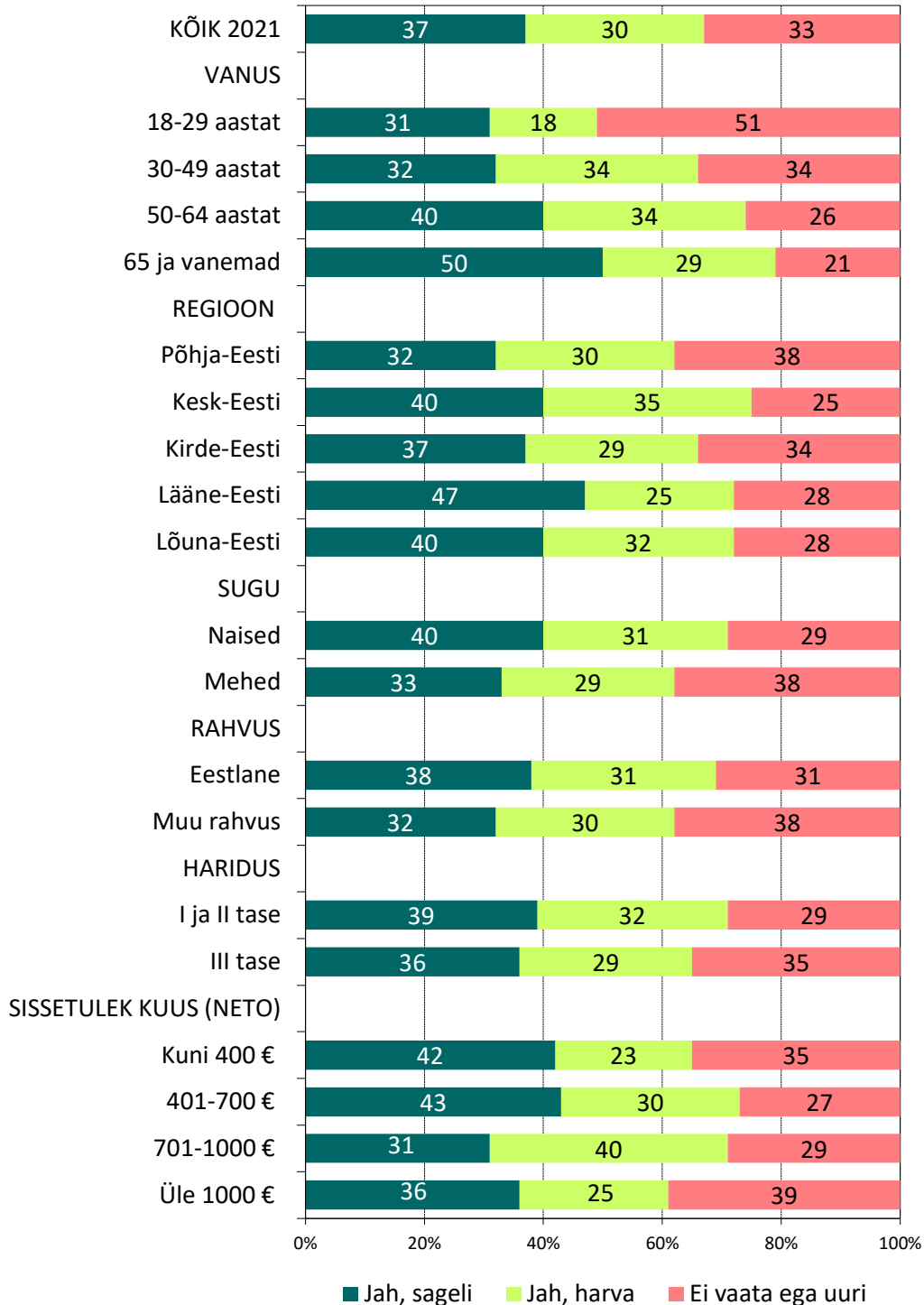
Joonis 12. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel 2019-2021 (% vastanutest)

Sama loogika jätkub ka kalasöögi harjumustega seoses. Mida sagedamini kala süüakse, seda enam vaadatakse ostmisel kvaliteedi- ja päritolumärgiseid, kui aga kala süüakse harvem kui kord kuus, väheneb oluliselt märgistele tähelepanu pööramine (joonis 13).

Joonis 13. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel sõltuvalt kala tarbimise sagedusest 2019-2021 (% vastanutest)

Päritolu- ja kvaliteedimärgistele pööravad muukeelsetega võrreldes veidi enam tähelepanu eestlased (vastavalt 62% ja 69%), meestega võrreldes naised (vastavalt 62% ja 71%) ja eakamad tarbijad. Kõige vähem huvitab see 18-29-aastaseid noori, kellest 51% vastavaid märgiseid ei vaata (joonis 14, lisa 2 K6).

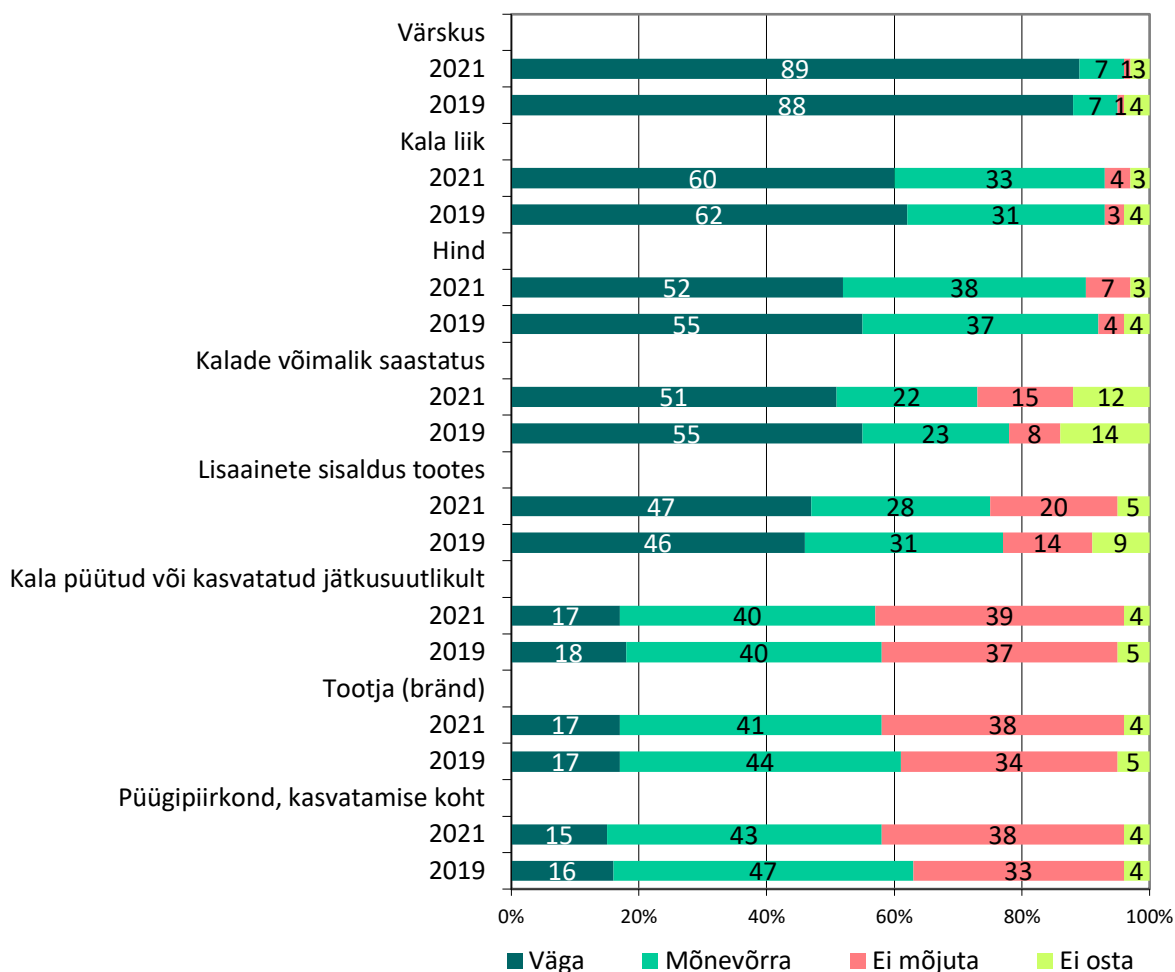
Joonis 14. Kvaliteedi- ja päritolumärgiste vaatamine kala ja mereandide ostmisel tausttunnuste rühmades 2019-2021 (% vastajarühmast)

7. Kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid

Elanike kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad eeskätt toote värskus, kala liik, hind ning teadmised kalade saastatusest ja lisaainete sisaldusest. Vähem olulised on toote puhul tootmise jätkusuutlikkus, toote bränd ja kasvatuspiirkond.

Kala või kalatoote ostuotsuse suurim mõjutaja on toote värskus, mis on suuremal või vähemal määral tähtis 96%-le vastanutest, neist 89% hinnangul mõjutab värskus kala ostmist neid väga ja 7% kinnitusel mõnevõrra. Ainult 1% vastanutest märkis mõju puudumist ja 3% kala ega kalatooteid ei osta. Valdav osa vastanuist (93%) lähtub ostmisel ka kala liigist, oluline on see 60%-le ja mõnevõrra oluline 33%-le vastajaist. Kolmanda tegurina tuleb kaalumisele hind (90%), mis mõjutab oluliselt 52% ja mõnevõrra 38% vastajaist, ning seejärel kala saastatus toksiinide, plasti, ravimijääkide ja muu saastega (73%, neist 51% mõjutab väga, 22% mõnevõrra) ja lisaainete sisaldus (75%, neist 47% mõjutab väga ja 28% mõnevõrra). Kõige enam paneb tarbijaid kala ostust loobuma kalade võimalik saastatus (12%), kuid see mõjutab ostuotsust võrreldes 2019. aastaga veidi vähem (2019. a 78%, 2021. a 73%).

Eelnevaid mõjureid võib vaadelda ka kui terviklikku kompleksi, millest lähtuvalt tarbija oma otsuse teeb ehk kokkuvõttes eelistatakse kindlat liiki värsket saaste- ja lisaainete vaba ning soodsa hinnaga tooteid (joonis 15).

Joonis 15. Elanike kala ja kalatoodete ostuotsuseid mõjutavad tegurid 2019-2021 (% vastanutest)

Vähem mõjutavad tarbijat tootja bränd (seda peab oluliseks 17% ja mõnevõrra oluliseks 41%), kala jätkusuutlik püüdmise või kasvatamine (17%/40%) ja kalapüügipiirkond (15%/43%). Viimase kolme mõjuri osas võrreldes teiste mõjuritega on kõige suurem nende osakaal (38%-39%), kes otseselt kinnitavad, et need tegurid neile korda ei lähe.

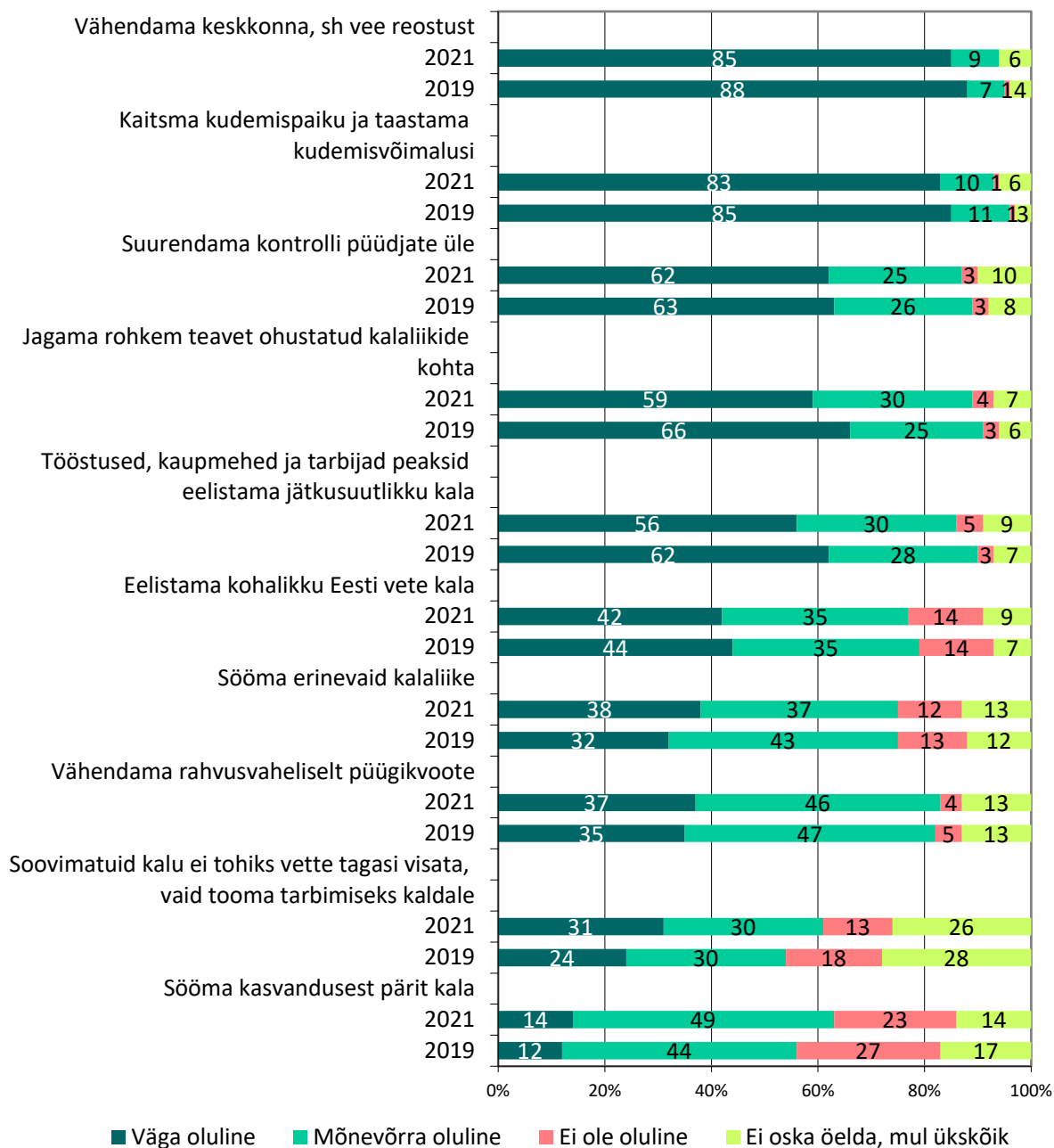
Elanike rühmade hinnanguis võib välja tuua mõningaid erisusi. Kui kala värskest olulisima mõjurina hinnati suhteliselt sarnaselt kõikides gruppides, siis rahvuste lõikes oli kala liik, hind ja saastatus võrreldes eestlastega olulisem muude rahvuste esindajaile. Väga oluliseks teguriks pidas kala liiki 55% eestlastest ja 70% muudest rahvustest vastajaist, hinda vastavalt 47% ja 64% ning saastatust 49% ja 55% vastanud rahvusgruppidest. Võrreldes meestega hindasid naised mõjuritena mõnevõrra olulisema kalade saastatust (46%/56%), lisainete sisaldust (41%/53%) ning kalapüügi või -kasvatuse jätkusuutlikkust (12%/22%). Hinda nägi värskuse kõrval suurima mõjurina oodatult väiksema sissetulekuga vastaja (lisa 2 K7).

8. Hinnangud säästliku kalanduse alastele ettepanekutele

Kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks, alates keskkonna reostuse vähendamisest kuni igapäevaste kalatarbimise harjumuste korrigeerimiseni, saavad palju ära teha nii Eesti elanikud, ametkonnad, kaupmehed kui ka tootjad. Elanikud peavad väga tähtsaks keskkonna reostuse, sh vee reostuse vähendamist (väga oluliseks peab seda 85% vastanutest), kudemispaikade kaitsmist ja taastamist (83%), kontrolli suurendamist püüdjate üle (62%), teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta (59%), vastutustundlikult püütud või kasvatatud kala eelistamist nii tööstuste, kaupmeeste kui ka tarbijate poolt (56%).

Mõnevõrra tagasihoidlikumalt hinnatakse vajadust eelistada Eesti vetest püütud kala (väga oluliseks peab seda 42% vastanutest), tarbida erinevaid kalaliike (38%), vähendada püügikvoote (37%), mitte vette tagasi visata juba püütud kala, kui see ei vasta nõuetele (31%) ja eelistada kasvandusest pärit kala (14%). Viimase osas on kõige suurem (23%) nende vastajate hulk, kes peab seda meetet ebaoluliseks, kuigi võrreldes 2019. aasta 27%-ga on see veidi vähenenud (joonis 16).

Küsitlused osutavad, et valdavalt olid välja pakutud meetmed vastajaile kas väga või mõnevõrra olulised. Erisused tulevad välja seal, kus mingi meede tundub vastajale ebaoluline. Nii ei näe 33% 18-29-aastastest ja 25% muukeelsetest vastajatest vajadust eelistada Eesti vetest püütud kala (kõigist vastanutest 14 (lisa 2 küsimus 8)).

Joonis 16. Elanike hinnatud ettepanekutele säästlikuks kalanduseks 2019-2021 (% vastanutest)

Kokkuvõte

- Kala või mereande tarbib 97% Eesti elanikest. Iga nädal sööb kala 43% vastanuist, neist 7% teeb seda 3 või rohkem ja 36% 1-2 korda nädalas. 42% sööb kala vähemalt korra kuus, 12% vastanuist harvem kui kord kuus ja 3% ei söö üldse kala. Võrreldes 2019. aastaga on kasvanud nende inimeste arv, kes söövad kala 1-2 korda nädalas (vastavalt 28%-st 36%-ni) ning teiselt poolt kahanenud harva kala söövate inimeste arv (vastavalt 20%-st 12%-ni).
- Valdaval osal elanikest on olemas seisukoht erinevate kalaliikide arvukuse olukorrast nii Eesti vetes kui maailmameres. Hinnangut ei oska anda 33%-56% vastanuist Eesti vetes ning 39%-47% maailmameres elunevate liikide olukorraks. Hinnangu andjate seisukoht on aga pigem pessimistlik. Võrreldes 2019. aastaga ei ole seisukohad märkimisväärselt muutunud. Vaid teadlikkus tuulehaugi ja tuunikala arvukuse olukorrast on kahe aasta möödudes tõusnud, seisukohta avaldas vastavalt 2019. a 45% ja 55% vastanutest, 2021. a 50% ja 61% vastanutest. Arvestades üldist avalikku fooni, mis seotud püügipiirangute, kvootide, meresaaete, kalavarude nappusega ja muu sellisega, mis infokanalite kaudu jõuab inimesteni, hinnatakse olukorda paljude liikide puhul valdavalt kas halvaks või rahuldavaks. Enam levinud kalaliikide (räim, kilu, heeringas) või populaarsete harrastuspüügi liikide (ahven, haug) osas on siiski mõnevõrra suurem nende vastanute osakaal (vastavalt 25% ahvena, 23% räime, 22% haugi, 21% heeringa ja 20% kilu puhul), kelle arvates on olukord selle kalaliigi arvukusega hea.
- Eesti vetes on elanike hinnangul probleemseim olukord jõevähekide, loodusliku lõhe ja angerja arvukusega, nende liikide arvukust hindas halvaks vastavalt 45%, 43% ja 41% vastanutest, rahuldavaks 11%-19% ja heaks 2%-4%.
- Maailmameres elavate kalaliikide olukorra hindamisel domineerivad need, kelle arvates olukord on kas rahuldav (23%-35%) või hea (11%-21%). Kõige halvemaks peetakse tuunikala ja tursa olukorda, nii arvab vastavalt 27% ja 19% vastajaist.
- Üldjuhul teadmised kalaliikide arvukuse olukorrast (ohustatusest) elanike kalaostuvalikuid ei mõjuta. Nii teeb 68% vastanuist oma valiku kas vastavat teavet omamata või ei omista sellele nii suurt tähtsust, et jätta kala ostmata (10% vastanuist). Ohustatud kalaliigi jätab ostmata viiendik ehk 19% vastajaist ja 3% ei osta kunagi kala ega mereande. Kõige vähem lasevad end kalaliigi ohustatusest mõjutada kala sagedased tarbijad.
- Ohustatud liike on valmis vältima pigem noored 18-29-aastased (22%) ja 30-49-aastased kala tarbijad (24%). Kõige vähem pööravad sellele tähelepanu 65-aastased ja vanemad inimesed (8%). Ohustatud kalaliigi jätvavad sagedamini ostmata võrreldes meestega naised (vastavalt 15% ja 22%) ning muu rahvusega võrreldes eestlased (vastavalt 16% ja 20%).
- Kala ostes selgitab sageli toote päritolu välja 39% vastanutest, 33% teeb seda harva ja 28% vastanute jaoks ei oma kala päritolu tähtsust.
- Tarbijale piisavaks hindasid elanikud informatsiooni kala ja mereandide päritolu kohta eelkõige kalatoodete kauplustes müüdavatel kalatoodetel või siis otse kalurilt ostes, vastavalt 54% ja 50% vastanutest. Kaupluste värske kala lettides oldi info piisavusega vähem rahul: küllaldaseks pidas seda 39% ja väheseks 32%. Sama tendents iseloomustab ka kauplustes müüdavat külmutatud kala, kus saadava infoga oli rahul 30% ja ei olnud rahul 31% vastanuist). Tarbijatel

on kõige raskem orienteeruda kala päritolus toidukohtades, kus piisavat infot leidis vaid 7% vastanutest.

- Kala või mereande ostes vaatab kvaliteedi- ja päritolumärgiseid 67% vastanutest, neist 37% sageli ja 30% harva ning 33% ei pööra märgistele tähelepanu.
- Mida sagedamini kala süüakse, seda enam vaadatakse ostmisel kvaliteedi- ja päritolumärgiseid, kui aga kala süüakse harvem kui kord kuus, väheneb oluliselt ka märgistele tähelepanu pööramine.
- Kala või kalatoote ostuotsuse suurim mõjutaja on toote värskus, mis on suuremat või vähemal määral mõjutas 96% vastanutest, neist 89% hinnangul mõjutab värskus kala ostmist neid väga ja 7% hinnangul mõnevõrra. Valdav osa vastanuist lähtub ostmisel ka kala liigist (93%), oluline on see 60%-le ja mõnevõrra oluline 33%-le vastajaist. Kolmanda tegurina mõjutab ostmist hind (90%), mis mõjutab oluliselt 52% ja mõnevõrra 38% vastajaist, ning seejärel kala saastatus toksiinide, plasti, ravimijääkide ja muu saastega (73%) ja lisaainete sisaldus (75%). Kõige enam paneb tarbijaid kala ostust loobuma kalade saastatus.
- Vähem mõjutavad tarbijat tootja bränd (58%), kala jätkusuutlik püüdmine või kasvatamine (57%) ja kalapüügi piirkond (58%).
- Kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks peavad elanikud väga tähtsaks keskkonna reostuse, sh vee reostuse vähendamist (väga oluliseks peab seda 85% vastanutest), kudemispaikade kaitsmist ja taastamist (83%), kontrolli suurendamist püüdjate üle (62%), teabe jagamist ohustatud kalaliikide kohta (59%), vastutustundlikult püütud või kasvatatud kala eelistamist nii tööstuste, kaupmeeste kui ka tarbijate poolt (56%). Mõnevõrra tagasihoidlikumalt hinnatakse vajadust eelistada Eesti vetest püütud kala (väga oluliseks peab seda 42% vastanutest), tarbida erinevaid kalaliike (38%), vähendada püügikvoote (37%), mitte vette tagasi visata juba püütud kala, kui see ei vasta nõuetele (31%) ja eelistada kasvandusest pärit kala (14%). Viimase osas on kõige suurem (23%) nende vastajate hulk, kes peab seda meetet ebaoluliseks.

Summary

- 97% of the Estonian population consumes fish or seafood. 43% of respondents eat fish every week, 7% of them do it 3 or more and 36% 1-2 times a week. 42% eat fish at least once a month, 12% of respondents eat less than once a month and 3% do not eat fish at all. Compared to 2019, the number of people who eat fish 1-2 times a week has increased (from 28% to 36%, respectively) and the number of people who rarely eat fish has decreased (from 20% to 12%, respectively).
- The majority of the population has an opinion on the situation of the abundance of different fish species both in Estonian waters and in the world sea. 33%-56% of the respondents cannot give an assessment of the situation of the species living in Estonian waters and 39%-47% in the world sea. However, the view of evaluators is rather pessimistic. Compared to 2019, the views have not changed significantly. Only awareness of the situation of garfish and tuna numbers has increased after two years, 45% and 55% of the respondents in 2019, 50% and 61% of the respondents in 2021, respectively. Given the information background in terms of catch limits, quotas, marine pollution, scarcity of fish stocks and other things that reach people through information channels, the situation for many species is generally considered to be either poor or satisfactory.
- According to the residents, the most problematic situation in Estonian waters is with the abundance of crayfish, wild salmon and European eel, the abundance of these species was assessed as bad by 45%, 43% and 41% of respondents, satisfactory by 11% - 19% and good by 2% -4%.
- The assessment of the situation of fish species living in the world sea is dominated by those who consider the situation to be either satisfactory (23% -35%) or good (11% - 21%). The situation of tuna and cod is considered to be the worst, with 27% and 19% of respondents, respectively.
- In general, knowledge of the situation of fish species abundance (endangerment) does not affect the attitudes towards buying fish. Thus, 68% of the respondents make their choice either without having the relevant information or do not attach enough importance to it in order not to buy fish (10% of the respondents). One-fifth or 19% of respondents do not buy the endangered fish species. Frequent consumers of fish are the least affected by the endangerment of the fish species.
- When buying fish, 39% of respondents often find out the origin of the product, 33% rarely do so and 28% of respondents do not care about the origin of the fish.
- Residents considered the information on the origin of fish and seafood to be sufficient for the consumer on fish products sold in fish stores or when buying directly from the fisherman. The fresh fish counters in the stores were assessed with lower adequacy of

information: 39% considered it sufficient and 32% considered it insufficient. It is most difficult for consumers to find information about the origin of fish in the HoReCa, where only 7% of respondents found sufficient information.

- When buying fish or seafood, 67% of respondents look at quality and origin certifications, of which 37% often and 30% rarely and 33% do not pay attention to the certificates.
- The most important factor of influencing the decision to buy a fish or fish product is the freshness of the product (which affected 96% of the respondents). The majority of respondents also consider the type of fish when purchasing (93%). The third factor is the purchase price (90%) and then the contamination of the fish with toxins, plastics, pharmaceuticals and other contaminants (73%) and the content of additives (75%). Most of all, consumers are discouraged from buying fish due to fish contamination.
- Consumers are less affected by the producer's brand (58%), sustainable fishing or farming (57%) and the fishing area (58%).
- Among the respondents to the survey, reducing environmental pollution (85% of respondents consider it very important), protection and restoration of spawning grounds (83%), increasing control over catchers (62%), sharing information on endangered fish species (59%) were very important measures to conserve and restore fish stocks). Also important were measures of the preference of responsibly caught or farmed fish by industry, traders and consumers (56%). The need to prioritize fish caught in Estonian waters (42% of respondents consider it very important), to consume different fish species (38%), to reduce catch quotas (37%) rather than to discard fish already caught if it does not meet the requirements (31%) is assessed somewhat more modestly.

Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega

1. KUI SAGELI TE SÖÖTE KALA JA/VÕI MEREANDE (NÄITEKS KREVETID)?

Kolm või rohkem korda nädalas	7
1-2 korda nädalas	36
Vähemalt kord kuus	42
Harvem kui kord kuus	12
Ei söö üldse	3

2. MILLISES OLUKORRAS ON TEILE TEADAOLEVALT JÄRGNEVATE LIIKIDE ARVUKUS?

Eesti vetes	Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Ahven	25	32	7	36
Angerjas	4	19	41	36
Haug	22	34	11	33
Kilu	20	33	10	37
Räim	23	33	10	34
Koha	8	32	21	39
Lest	10	30	21	39
Looduslik lõhe	3	17	43	37
Luts	6	20	18	56
Siig	3	26	23	48
Tuulehaug	8	28	14	50
Jõevähk	2	11	45	42
Maailmameres	Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Heeringas	21	30	8	41
Tursk	13	27	19	41
Tuunikala	11	23	27	39
Krevett	14	31	11	44

3. KAS TEIE KALA JA/VÕI MEREANDIDE OSTUVALIKUID MÕJUTAB TEADMINE LIIGI ARVUKUSE OLUKORRAST (LIIGI OHUSTATUSEST)?

Ei mõjuta, enamasti ostan, kuigi tean, et liik on ohustatud	10
Ei mõjuta, enamasti ostan, sest ei tea, kas liik on ohustatud või mitte	68
Mõjutab, ei osta kui tean, et on tegemist ohustatud liigiga	19
Ei osta kunagi kala ega mereande	3

4. KAS VAATATE/UURITE KALA JA/VÕI MEREANDE OSTES NENDE PÄRIOLU (KUS KASVATATUD VÕI PÜÜTUD)?

Jah, sageli	39
Jah, harva	33
Ei vaata ega uuri	28

5. KAS LEIATE TARBIJANA PIISAVALT INFORMATSIOONI KALA JA/VÕI MEREANDIDE PÄRITOLU KOHTA?

	Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Turgudel	21	30	19	30
Kaupluste värsket kala lettides	39	32	21	8
Kalatoodetel kauplustes (pakendid, konservid)	54	20	20	6
Külmutatud kalal kauplustes	30	31	22	17
Kalaroogade kohta toidukohtades	7	50	27	16
Välimüügil kalakaupmeeste poolt	25	25	22	28
Ostes (või saades) otse kalurilt	50	7	12	31

6. KAS VAATATE KALA JA/VÕI MEREANDIDE OSTMISEL KVALITEEDI VÕI PÄRITOLUMÄRGISEID?

Jah, sageli	37
Jah, harva	30
Ei vaata ega uuri	33

7. KUIVÕRD MÕJUTAVAD TEIE KALA JA/VÕI KALATOODETE OSTUOTSUST JÄRGMISED ASJAOLUD?

	Väga	Mõne- võrra	Ei mõ- juta	Ei osta
Värskus	89	7	1	3
Kala liik	60	33	4	3
Hind	52	38	7	3
Püügipiirkond, kasvatamise koht	15	43	38	4
Kala on püütud või kasvatatud jätkusuutlikult (vastutustundlikult)	17	40	39	4
Lisaainete sisaldus tootes	47	28	20	5
Tootja (bränd)	17	41	38	4
Kalade võimalik saastatus (toksiinid, plast, ravimijäägid jms)	51	22	15	12

8. MIDA PEAKS TEGEMA KALAVARUDE HOIDMISEKS JA TAASTAMISEKS?

	Väga oluline	Mõne- võrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Vähendada rahvusvaheliselt püügikvoote	37	46	4	13
Suurendama kontrolli püüdjate üle	62	25	3	10
Soovimatuid kalu ei tohiks vette tagasi visata, vaid tooma tarbimiseks kaldale	31	30	13	26
Vähendada keskkonna, sh vee reostust	85	9	0	6
Tööstused, kaupmehed ja tarbijad peaksid eelistama jätkusuutlikku kala (vastutustundlikult püütud või kasvatatud)	56	30	5	9
Jagama rohkem teavet ohustatud kalaliikide kohta	59	30	4	7
Kaitsma kudemispaidu ja taastama kudemisvõimalusi	83	10	1	6
Eelistama kohalikku Eesti vete kala	42	35	14	9
Sööma kasvandusest pärit kala	14	49	23	14

Lisa 2. Küsitluse vastuste jaotustabelid

K1. Kui sageli Te sööte kala ja/või mereande?

(% vastanutest)

		Kolm või rohkem korda nädalas	1-2 korda nädalas	Vähemalt kord kuus	Harvem kui kord kuus	Ei söö üldse
Keskmiselt		7	36	42	12	3
Regioon	Põhja-Eesti	5	35	45	11	4
	Kesk-Eesti	5	34	43	18	0
	Kirde-Eesti	7	29	42	17	5
	Lääne-Eesti	8	46	36	6	4
	Lõuna-Eesti	8	38	40	12	2
Rahvus	eestlane	7	36	43	11	3
	muu rahvus	4	39	41	12	4
Vanus	18 - 29-aastased	2	19	61	13	5
	30 - 49-aastased	4	37	42	13	4
	50 - 64-aastased	10	43	33	11	3
	65 - 74-aastased	12	47	31	7	3
Sugu	naised	7	29	45	16	3
	mehed	5	44	39	7	5
Haridus	I ja II taseme haridus	5	32	44	14	5
	III taseme haridus	7	38	41	11	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	5	19	40	26	10
	401 - 700 €	5	40	35	16	4
	701 - 1000 €	5	35	52	7	1
	üle 1000 €	9	37	41	9	4

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Ahven

(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	32	7	36
Regioon	Põhja-Eesti	20	31	6	43
	Kesk-Eesti	28	39	6	27
	Kirde-Eesti	28	35	15	22
	Lääne-Eesti	29	34	6	31
	Lõuna-Eesti	32	29	7	32
Rahvus	Eestlane	28	31	6	35
	muu rahvus	20	34	9	37
Vanus	18 - 29-aastased	25	30	2	43
	30 - 49-aastased	26	28	8	38
	50 - 64-aastased	25	39	9	27
	65 - 74-aastased	22	37	6	35
Sugu	naised	22	33	7	38
	mehed	28	32	7	33
Haridus	I ja II taseme haridus	23	34	6	37
	III taseme haridus	26	31	8	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	23	29	15	33
	401 - 700 €	26	35	7	32
	701 - 1000 €	20	33	6	41
	üle 1000 €	28	31	6	35

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Angerjas
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		4	19	41	36
Regioon	Põhja-Eesti	4	18	35	43
	Kesk-Eesti	4	16	53	27
	Kirde-Eesti	9	23	36	32
	Lääne-Eesti	2	13	57	28
	Lõuna-Eesti	4	23	43	30
Rahvus	eestlane	4	17	47	32
	muu rahvus	5	23	30	42
Vanus	18 - 29-aastased	3	19	40	38
	30 - 49-aastased	3	17	39	41
	50 - 64-aastased	6	21	47	26
	65 - 74-aastased	5	20	41	34
Sugu	naised	6	24	32	38
	mehed	2	14	52	32
Haridus	I ja II taseme haridus	6	20	34	40
	III taseme haridus	3	19	45	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	6	20	38	36
	401 - 700 €	4	16	46	34
	701 - 1000 €	4	22	34	40
	üle 1000 €	4	20	43	33

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Haug
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		22	34	11	33
Regioon	Põhja-Eesti	15	32	12	41
	Kesk-Eesti	33	32	9	26
	Kirde-Eesti	25	40	17	18
	Lääne-Eesti	17	48	8	27
	Lõuna-Eesti	33	29	7	31
Rahvus	eestlane	25	33	9	33
	muu rahvus	15	38	15	32
Vanus	18 - 29-aastased	30	18	11	41
	30 - 49-aastased	20	33	11	36
	50 - 64-aastased	21	44	11	24
	65 - 74-aastased	18	41	9	32
Sugu	naised	17	35	12	36
	mehed	28	33	9	30
Haridus	I ja II taseme haridus	19	40	7	34
	III taseme haridus	24	31	12	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	18	32	17	33
	401 - 700 €	24	37	8	31
	701 - 1000 €	15	36	13	36
	üle 1000 €	27	30	10	33

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Kilu
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		20	33	10	37
Regioon	Põhja-Eesti	17	30	12	41
	Kesk-Eesti	26	40	6	28
	Kirde-Eesti	27	25	20	28
	Lääne-Eesti	16	40	8	36
	Lõuna-Eesti	20	36	7	37
Rahvus	eestlane	21	37	7	35
	muu rahvus	18	25	17	40
Vanus	18 - 29-aastased	23	30	6	41
	30 - 49-aastased	19	29	9	43
	50 - 64-aastased	19	36	15	30
	65 - 74-aastased	18	41	11	30
Sugu	naised	20	33	11	36
	mehed	20	32	10	38
Haridus	I ja II taseme haridus	17	32	10	41
	III taseme haridus	21	33	11	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	39	19	12	30
	401 - 700 €	16	38	10	36
	701 - 1000 €	11	31	15	43
	üle 1000 €	23	33	8	36

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Räim
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		23	33	10	34
Regioon	Põhja-Eesti	20	31	10	39
	Kesk-Eesti	30	33	10	27
	Kirde-Eesti	34	28	12	26
	Lääne-Eesti	21	39	11	29
	Lõuna-Eesti	21	35	10	34
Rahvus	eestlane	22	37	9	32
	muu rahvus	23	26	13	38
Vanus	18 - 29-aastased	23	31	9	37
	30 - 49-aastased	22	26	10	42
	50 - 64-aastased	26	39	10	25
	65 - 74-aastased	22	40	12	26
Sugu	naised	24	32	11	33
	mehed	21	34	10	35
Haridus	I ja II taseme haridus	19	32	10	39
	III taseme haridus	24	33	11	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	39	18	13	30
	401 - 700 €	22	36	7	35
	701 - 1000 €	16	29	14	41
	üle 1000 €	25	35	9	31

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Koha
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		8	32	21	39
Regioon	Põhja-Eesti	6	30	19	45
	Kesk-Eesti	7	40	22	31
	Kirde-Eesti	18	34	23	25
	Lääne-Eesti	9	27	28	36
	Lõuna-Eesti	8	37	17	38
Rahvus	eestlane	7	34	19	40
	muu rahvus	9	30	25	36
Vanus	18 - 29-aastased	9	37	8	46
	30 - 49-aastased	7	28	21	44
	50 - 64-aastased	9	37	26	28
	65 - 74-aastased	6	30	26	38
Sugu	naised	8	35	16	41
	mehed	8	30	25	37
Haridus	I ja II taseme haridus	9	28	23	40
	III taseme haridus	8	34	20	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	17	27	20	36
	401 - 700 €	7	34	22	37
	701 - 1000 €	6	30	21	43
	üle 1000 €	8	35	18	39

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Lest
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		10	30	21	39
Regioon	Põhja-Eesti	9	31	19	41
	Kesk-Eesti	13	31	28	28
	Kirde-Eesti	12	22	20	46
	Lääne-Eesti	10	35	27	28
	Lõuna-Eesti	10	31	19	40
Rahvus	eestlane	12	30	24	34
	muu rahvus	5	33	14	48
Vanus	18 - 29-aastased	20	29	12	39
	30 - 49-aastased	7	28	19	46
	50 - 64-aastased	9	36	26	29
	65 - 74-aastased	8	29	28	35
Sugu	naised	10	32	17	41
	mehed	11	28	25	36
Haridus	I ja II taseme haridus	10	28	21	41
	III taseme haridus	10	31	21	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	15	19	30	36
	401 - 700 €	5	30	24	41
	701 - 1000 €	7	26	20	47
	üle 1000 €	15	35	17	33

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Looduslik lõhe
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	17	43	37
Regioon	Põhja-Eesti	3	17	40	40
	Kesk-Eesti	4	27	43	26
	Kirde-Eesti	9	11	54	26
	Lääne-Eesti	2	17	49	32
	Lõuna-Eesti	1	17	42	40
Rahvus	eestlane	2	17	46	35
	muu rahvus	5	18	39	38
Vanus	18 - 29-aastased	2	16	45	37
	30 - 49-aastased	3	16	42	39
	50 - 64-aastased	6	16	47	31
	65 - 74-aastased	2	22	37	39
Sugu	naised	3	17	41	39
	mehed	3	17	46	34
Haridus	I ja II taseme haridus	2	20	39	39
	III taseme haridus	4	16	45	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	2	20	37	41
	401 - 700 €	4	16	44	36
	701 - 1000 €	4	16	37	43
	üle 1000 €	3	18	47	32

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Luts
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		6	20	18	56
Regioon	Põhja-Eesti	5	19	14	62
	Kesk-Eesti	5	25	21	49
	Kirde-Eesti	6	16	28	50
	Lääne-Eesti	6	22	25	47
	Lõuna-Eesti	8	21	18	53
Rahvus	eestlane	6	22	18	54
	muu rahvus	6	17	19	58
Vanus	18 - 29-aastased	5	14	16	65
	30 - 49-aastased	9	17	19	55
	50 - 64-aastased	4	26	22	48
	65 - 74-aastased	3	27	13	57
Sugu	naised	5	19	18	58
	mehed	7	21	19	53
Haridus	I ja II taseme haridus	7	20	19	54
	III taseme haridus	6	20	18	56
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	9	15	26	50
	401 - 700 €	5	21	20	54
	701 - 1000 €	10	16	16	58
	üle 1000 €	4	23	18	55

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Siig
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	26	23	48
Regioon	Põhja-Eesti	2	28	18	52
	Kesk-Eesti	2	25	31	42
	Kirde-Eesti	7	18	31	44
	Lääne-Eesti	6	24	33	37
	Lõuna-Eesti	3	25	22	50
Rahvus	eestlane	3	26	23	48
	muu rahvus	3	25	23	49
Vanus	18 - 29-aastased	1	40	4	55
	30 - 49-aastased	4	20	24	52
	50 - 64-aastased	3	24	35	38
	65 - 74-aastased	2	23	26	49
Sugu	naised	3	27	21	49
	mehed	3	24	25	48
Haridus	I ja II taseme haridus	4	24	25	47
	III taseme haridus	3	26	22	49
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	4	24	26	46
	401 - 700 €	3	22	29	46
	701 - 1000 €	2	22	22	54
	üle 1000 €	4	30	19	47

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Tuulehaug
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		8	28	14	50
Regioon	Põhja-Eesti	7	26	12	55
	Kesk-Eesti	16	24	19	41
	Kirde-Eesti	5	17	18	60
	Lääne-Eesti	13	40	13	34
	Lõuna-Eesti	5	33	14	48
Rahvus	eestlane	11	31	15	43
	muu rahvus	3	21	12	64
Vanus	18 - 29-aastased	9	31	15	45
	30 - 49-aastased	8	23	13	56
	50 - 64-aastased	7	31	16	46
	65 - 74-aastased	6	31	12	51
Sugu	naised	5	28	15	52
	mehed	11	28	13	48
Haridus	I ja II taseme haridus	9	30	13	48
	III taseme haridus	8	27	14	51
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	12	30	15	43
	401 - 700 €	4	26	18	52
	701 - 1000 €	7	24	12	57
	üle 1000 €	10	32	12	46

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – Eesti vetes? Jõevähk
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		2	11	45	42
Regioon	Põhja-Eesti	2	11	38	49
	Kesk-Eesti	2	14	56	28
	Kirde-Eesti	6	16	40	38
	Lääne-Eesti	3	7	50	40
	Lõuna-Eesti	1	10	54	35
Rahvus	eestlane	2	9	52	37
	muu rahvus	3	15	32	50
Vanus	18 - 29-aastased	0	12	38	50
	30 - 49-aastased	4	11	41	44
	50 - 64-aastased	2	12	53	33
	65 - 74-aastased	1	9	50	40
Sugu	naised	1	13	43	43
	mehed	3	9	47	41
Haridus	I ja II taseme haridus	2	15	41	42
	III taseme haridus	3	9	47	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	12	53	32
	401 - 700 €	2	9	48	41
	701 - 1000 €	2	8	40	50
	üle 1000 €	2	15	44	39

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Heeringas
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		21	30	8	41
Regioon	Põhja-Eesti	21	31	5	43
	Kesk-Eesti	25	33	11	31
	Kirde-Eesti	26	30	11	33
	Lääne-Eesti	15	33	10	42
	Lõuna-Eesti	21	25	9	45
Rahvus	eestlane	18	30	9	43
	muu rahvus	28	30	5	37
Vanus	18 - 29-aastased	37	13	8	42
	30 - 49-aastased	18	27	7	48
	50 - 64-aastased	17	42	6	35
	65 - 74-aastased	16	38	11	35
Sugu	naised	19	29	8	44
	mehed	23	31	8	38
Haridus	I ja II taseme haridus	17	29	7	47
	III taseme haridus	23	30	8	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	24	15	15	46
	401 - 700 €	19	34	7	40
	701 - 1000 €	16	28	8	48
	üle 1000 €	24	33	6	37

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Tursk
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		13	27	19	41
Regioon	Põhja-Eesti	10	26	21	43
	Kesk-Eesti	18	34	15	33
	Kirde-Eesti	26	23	17	34
	Lääne-Eesti	11	30	15	44
	Lõuna-Eesti	10	29	19	42
Rahvus	eestlane	9	29	19	43
	muu rahvus	20	26	18	36
Vanus	18 - 29-aastased	17	25	18	40
	30 - 49-aastased	12	26	14	48
	50 - 64-aastased	13	30	22	35
	65 - 74-aastased	8	32	25	35
Sugu	naised	15	26	14	45
	mehed	11	29	23	37
Haridus	I ja II taseme haridus	11	26	16	47
	III taseme haridus	14	28	20	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	15	7	29	49
	401 - 700 €	12	33	16	39
	701 - 1000 €	12	23	16	49
	üle 1000 €	12	31	21	36

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Tuunikala
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		11	23	27	39
Regioon	Põhja-Eesti	9	22	30	39
	Kesk-Eesti	11	31	28	30
	Kirde-Eesti	21	28	15	36
	Lääne-Eesti	7	28	18	47
	Lõuna-Eesti	9	20	31	40
Rahvus	eestlane	8	22	31	39
	muu rahvus	15	26	19	40
Vanus	18 - 29-aastased	15	24	35	26
	30 - 49-aastased	9	18	29	44
	50 - 64-aastased	11	28	22	39
	65 - 74-aastased	8	27	20	45
Sugu	naised	12	24	23	41
	mehed	9	22	32	37
Haridus	I ja II taseme haridus	7	21	24	48
	III taseme haridus	12	24	29	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	13	11	35	41
	401 - 700 €	7	31	18	44
	701 - 1000 €	12	17	24	47
	üle 1000 €	10	25	34	31

K2. Millises olukorras on Teile teadaolevalt järgnevate liikide arvukus – maailmameres? Krevett
(% vastanutest)

		Hea	Rahuldav	Halb	Ei oska öelda
Keskmiselt		14	31	11	44
Regioon	Põhja-Eesti	13	34	9	44
	Kesk-Eesti	16	36	11	37
	Kirde-Eesti	25	21	14	40
	Lääne-Eesti	14	30	4	52
	Lõuna-Eesti	9	29	14	48
Rahvus	eestlane	13	31	10	46
	muu rahvus	15	35	11	39
Vanus	18 - 29-aastased	19	35	14	32
	30 - 49-aastased	13	28	8	51
	50 - 64-aastased	13	33	12	42
	65 - 74-aastased	7	31	10	52
Sugu	naised	14	29	10	47
	mehed	13	34	11	42
Haridus	I ja II taseme haridus	9	30	11	50
	III taseme haridus	16	32	10	42
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	17	16	21	46
	401 - 700 €	11	31	7	51
	701 - 1000 €	9	26	14	51
	üle 1000 €	16	40	8	36

K3. Kas Teie kala ja/või mereandide ostuvalikuid mõjutab teadmine liigi arvukuse olukorrast (liigi ohustatusest)?
(% vastanutest)

		Ei mõjuta, enamasti ostan, kuigi tean, et liik on ohustatud	Ei mõjuta, enamasti ostan, sest ei tea, kas liik on ohustatud või mitte	Mõjutab, ei osta kui tean, et tegemist on ohustatud liigiga	Ei osta kunagi kala ega mereande
Keskmiselt		10	68	19	3
Regioon	Põhja-Eesti	9	66	20	5
	Kesk-Eesti	9	65	24	2
	Kirde-Eesti	16	69	15	0
	Lääne-Eesti	14	63	19	4
	Lõuna-Eesti	9	73	15	3
Rahvus	eestlane	10	66	20	4
	muu rahvus	10	72	16	2
Vanus	18 - 29-aastased	1	72	22	5
	30 - 49-aastased	9	64	24	3
	50 - 64-aastased	15	68	14	3
	65 - 74-aastased	18	73	8	1
Sugu	naised	7	69	22	2
	mehed	14	66	15	5
Haridus	I ja II taseme haridus	9	62	25	4
	III taseme haridus	11	70	16	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	12	58	26	4
	401 - 700 €	11	70	16	3
	701 - 1000 €	10	69	19	2
	üle 1000 €	10	67	19	4

K4. Kas vaatate/uurite kala ja/või mereande ostes nende päritolu (kus kasvatatud või püütud)?
(% vastanutest)

		Jah, sageli	Jah, harva	Ei vaata ega uuri
Keskmiselt		39	33	28
Regioon	Põhja-Eesti	38	34	28
	Kesk-Eesti	41	35	24
	Kirde-Eesti	34	37	29
	Lääne-Eesti	44	30	26
	Lõuna-Eesti	40	30	30
Rahvus	eestlane	40	32	28
	muu rahvus	37	35	28
Vanus	18 - 29-aastased	42	20	38
	30 - 49-aastased	36	36	28
	50 - 64-aastased	41	37	22
	65 - 74-aastased	39	36	25
Sugu	naised	42	30	28
	mehed	35	36	29
Haridus	I ja II taseme haridus	39	35	26
	III taseme haridus	39	32	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	34	26	40
	401 - 700 €	43	31	26
	701 - 1000 €	30	43	27
	üle 1000 €	44	30	26

K5. Kas leiate tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Turgudel
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		21	30	19	30
Regioon	Põhja-Eesti	21	31	18	30
	Kesk-Eesti	16	33	16	35
	Kirde-Eesti	20	46	7	27
	Lääne-Eesti	26	23	25	26
	Lõuna-Eesti	19	25	24	32
Rahvus	eestlane	17	30	20	33
	muu rahvus	27	31	17	25
Vanus	18 - 29-aastased	21	23	21	35
	30 - 49-aastased	17	32	19	32
	50 - 64-aastased	26	32	18	24
	65 - 74-aastased	22	32	17	29
Sugu	naised	21	30	21	28
	mehed	20	31	17	32
Haridus	I ja II taseme haridus	20	30	23	27
	III taseme haridus	21	30	17	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	8	29	26	37
	401 - 700 €	21	34	18	27
	701 - 1000 €	25	32	17	26
	üle 1000 €	20	26	20	34

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kaupluste värsket kala lettides
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		39	32	21	8
Regioon	Põhja-Eesti	38	35	19	8
	Kesk-Eesti	52	20	14	14
	Kirde-Eesti	29	54	7	10
	Lääne-Eesti	38	25	32	5
	Lõuna-Eesti	40	23	30	7
Rahvus	eestlane	39	28	24	9
	muu rahvus	37	41	16	6
Vanus	18 - 29-aastased	27	30	31	12
	30 - 49-aastased	41	33	17	9
	50 - 64-aastased	42	32	20	6
	65 - 74-aastased	41	32	21	6
Sugu	naised	41	30	22	7
	mehed	36	33	21	10
Haridus	I ja II taseme haridus	38	32	23	7
	III taseme haridus	39	32	21	8
Leibkonnaliikme netosissetulek	kuni 400 €	30	30	26	14
	401 - 700 €	40	31	21	8
	701 - 1000 €	47	30	18	5
	üle 1000 €	35	33	23	9

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kalatoodetel kauplustes (pakendid, konserveid)
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		54	20	20	6
Regioon	Põhja-Eesti	54	20	19	7
	Kesk-Eesti	67	14	15	4
	Kirde-Eesti	60	34	5	1
	Lääne-Eesti	52	15	27	6
	Lõuna-Eesti	49	18	26	7
Rahvus	eestlane	51	18	23	8
	muu rahvus	61	23	12	4
Vanus	18 - 29-aastased	52	15	25	8
	30 - 49-aastased	57	20	17	6
	50 - 64-aastased	53	21	22	4
	65 - 74-aastased	53	23	17	7
Sugu	naised	52	22	20	6
	mehed	58	16	20	6
Haridus	I ja II taseme haridus	49	21	22	8
	III taseme haridus	57	19	19	5
Leibkonnaliikme netosissetulek	kuni 400 €	49	29	16	6
	401 - 700 €	53	22	18	7
	701 - 1000 €	61	19	16	4
	üle 1000 €	52	17	24	7

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Külmutatud kalal kauplustes
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		30	31	22	17
Regioon	Põhja-Eesti	34	30	20	16
	Kesk-Eesti	34	23	21	22
	Kirde-Eesti	19	60	5	16
	Lääne-Eesti	30	18	31	21
	Lõuna-Eesti	27	29	29	15
Rahvus	eestlane	29	25	25	21
	muu rahvus	33	43	15	9
Vanus	18 - 29-aastased	20	31	22	27
	30 - 49-aastased	35	29	22	14
	50 - 64-aastased	35	30	21	14
	65 - 74-aastased	24	36	25	15
Sugu	naised	31	30	22	17
	mehed	30	31	23	16
Haridus	I ja II taseme haridus	29	29	27	15
	III taseme haridus	31	31	20	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	25	35	22	18
	401 - 700 €	29	33	21	17
	701 - 1000 €	40	24	22	14
	üle 1000 €	26	32	23	19

K5. Kas leiata tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Kalaroogade kohta toidukohtades
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		7	50	27	16
Regioon	Põhja-Eesti	8	50	24	18
	Kesk-Eesti	7	51	30	12
	Kirde-Eesti	4	67	8	21
	Lääne-Eesti	8	37	40	15
	Lõuna-Eesti	9	47	33	11
Rahvus	eestlane	9	46	30	15
	muu rahvus	4	57	21	18
Vanus	18 - 29-aastased	5	45	34	16
	30 - 49-aastased	8	54	22	16
	50 - 64-aastased	9	49	26	16
	65 - 74-aastased	9	45	33	13
Sugu	naised	7	50	29	14
	mehed	8	49	25	18
Haridus	I ja II taseme haridus	8	44	29	19
	III taseme haridus	7	52	26	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	3	42	24	31
	401 - 700 €	6	52	27	15
	701 - 1000 €	10	45	29	16
	üle 1000 €	8	53	26	13

K5. Kas leiate tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Välimüügil kalakaupmeeste poolt
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		25	25	22	28
Regioon	Põhja-Eesti	22	22	21	35
	Kesk-Eesti	41	20	18	21
	Kirde-Eesti	14	44	17	25
	Lääne-Eesti	38	23	24	15
	Lõuna-Eesti	23	25	25	27
Rahvus	eestlane	30	21	23	26
	muu rahvus	15	34	17	34
Vanus	18 - 29-aastased	18	13	27	42
	30 - 49-aastased	23	28	22	27
	50 - 64-aastased	30	27	19	24
	65 - 74-aastased	33	28	18	21
Sugu	naised	24	27	20	29
	mehed	26	23	24	27
Haridus	I ja II taseme haridus	28	28	23	21
	III taseme haridus	24	24	21	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	21	23	17	39
	401 - 700 €	28	32	18	22
	701 - 1000 €	27	26	22	25
	üle 1000 €	23	20	25	32

K5. Kas leiate tarbijana piisavalt informatsiooni kala ja/või mereandide päritolu kohta? Ostes (või saades) otse kalurilt
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda	Ei osta (või ei külasta neid)
Keskmiselt		50	7	12	31
Regioon	Põhja-Eesti	46	6	11	37
	Kesk-Eesti	59	5	8	28
	Kirde-Eesti	51	15	4	30
	Lääne-Eesti	61	7	15	17
	Lõuna-Eesti	47	5	17	31
Rahvus	eestlane	54	5	13	28
	muu rahvus	41	9	11	39
Vanus	18 - 29-aastased	40	3	17	40
	30 - 49-aastased	51	7	12	30
	50 - 64-aastased	55	7	8	30
	65 - 74-aastased	51	10	12	27
Sugu	naised	48	7	12	33
	mehed	51	6	12	31
Haridus	I ja II taseme haridus	54	9	16	21
	III taseme haridus	47	6	10	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	44	8	10	38
	401 - 700 €	53	9	11	27
	701 - 1000 €	52	7	11	30
	üle 1000 €	47	5	13	35

K6. Kas vaatate kala ja/või mereandide ostmisel kvaliteedi- või päritolumärgiseid?
(% vastanutest)

		Jah, sageli	Jah, harva	Ei vaata ega uuri
Keskmiselt		37	30	33
Regioon	Põhja-Eesti	32	30	38
	Kesk-Eesti	40	35	25
	Kirde-Eesti	37	29	34
	Lääne-Eesti	47	25	28
	Lõuna-Eesti	40	32	28
Rahvus	eestlane	38	31	31
	muu rahvus	32	30	38
Vanus	18 - 29-aastased	31	18	51
	30 - 49-aastased	32	34	34
	50 - 64-aastased	40	34	26
	65 - 74-aastased	50	29	21
Sugu	naised	40	31	29
	mehed	33	29	38
Haridus	I ja II taseme haridus	39	32	29
	III taseme haridus	36	29	35
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	42	23	35
	401 - 700 €	43	30	27
	701 - 1000 €	31	40	29
	üle 1000 €	36	25	39

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Värskus
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		89	7	1	3
Regioon	Põhja-Eesti	86	8	1	5
	Kesk-Eesti	93	6	0	1
	Kirde-Eesti	96	4	0	0
	Lääne-Eesti	90	9	0	1
	Lõuna-Eesti	88	6	4	2
Rahvus	eestlane	88	7	2	3
	muu rahvus	89	8	0	3
Vanus	18 - 29-aastased	82	10	3	5
	30 - 49-aastased	89	7	1	3
	50 - 64-aastased	90	7	0	3
	65 - 74-aastased	93	5	1	1
Sugu	naised	92	6	0	2
	mehed	86	8	2	4
Haridus	I ja II taseme haridus	89	7	1	3
	III taseme haridus	89	7	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	91	5	1	3
	401 - 700 €	91	5	1	3
	701 - 1000 €	86	12	0	2
	üle 1000 €	88	6	2	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kala liik
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		60	33	4	3
Regioon	Põhja-Eesti	66	27	2	5
	Kesk-Eesti	57	39	3	1
	Kirde-Eesti	66	28	6	0
	Lääne-Eesti	53	41	4	2
	Lõuna-Eesti	51	40	7	2
Rahvus	eestlane	55	38	4	3
	muu rahvus	70	24	3	3
Vanus	18 - 29-aastased	69	23	3	5
	30 - 49-aastased	58	34	4	4
	50 - 64-aastased	58	36	4	2
	65 - 74-aastased	57	37	5	1
Sugu	naised	61	33	4	2
	mehed	58	34	4	4
Haridus	I ja II taseme haridus	55	37	5	3
	III taseme haridus	62	31	4	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	61	23	13	3
	401 - 700 €	52	41	3	4
	701 - 1000 €	63	34	2	1
	üle 1000 €	62	30	4	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Hind
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		52	38	7	3
Regioon	Põhja-Eesti	50	38	7	5
	Kesk-Eesti	47	42	10	1
	Kirde-Eesti	67	22	11	0
	Lääne-Eesti	42	49	8	1
	Lõuna-Eesti	56	38	4	2
Rahvus	eestlane	47	43	7	3
	muu rahvus	64	28	6	2
Vanus	18 - 29-aastased	47	41	8	4
	30 - 49-aastased	58	35	4	3
	50 - 64-aastased	48	41	9	2
	65 - 74-aastased	51	40	8	1
Sugu	naised	54	37	7	2
	mehed	50	39	7	4
Haridus	I ja II taseme haridus	60	29	8	3
	III taseme haridus	49	42	6	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	80	15	2	3
	401 - 700 €	66	28	3	3
	701 - 1000 €	53	38	8	1
	üle 1000 €	36	50	10	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Püügipiirkond, kasvatamise koht
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		15	43	38	4
Regioon	Põhja-Eesti	13	43	38	6
	Kesk-Eesti	15	48	34	3
	Kirde-Eesti	16	42	42	0
	Lääne-Eesti	13	53	33	1
	Lõuna-Eesti	19	38	40	3
Rahvus	eestlane	16	45	35	4
	muu rahvus	13	38	45	4
Vanus	18 - 29-aastased	16	27	52	5
	30 - 49-aastased	13	45	37	5
	50 - 64-aastased	16	50	32	2
	65 - 74-aastased	17	48	32	3
Sugu	naised	18	45	35	2
	mehed	13	41	40	6
Haridus	I ja II taseme haridus	14	44	37	5
	III taseme haridus	16	43	38	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	20	34	42	4
	401 - 700 €	15	52	29	4
	701 - 1000 €	15	39	43	3
	üle 1000 €	14	43	39	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kala on püütud või kasvatatud jätkusuutlikult (vastutundlikult)

(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		17	40	39	4
Regioon	Põhja-Eesti	17	37	40	6
	Kesk-Eesti	15	42	40	3
	Kirde-Eesti	21	46	33	0
	Lääne-Eesti	17	42	38	3
	Lõuna-Eesti	17	40	39	4
Rahvus	eestlane	17	42	36	5
	muu rahvus	17	36	44	3
Vanus	18 - 29-aastased	17	32	47	4
	30 - 49-aastased	15	44	36	5
	50 - 64-aastased	20	39	38	3
	65 - 74-aastased	16	42	37	5
Sugu	naised	22	40	35	3
	mehed	12	39	43	6
Haridus	I ja II taseme haridus	16	39	39	6
	III taseme haridus	17	40	39	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	22	33	41	4
	401 - 700 €	17	51	27	5
	701 - 1000 €	18	35	43	4
	üle 1000 €	16	37	43	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Lisaainete sisaldus tootes
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		47	28	20	5
Regioon	Põhja-Eesti	47	24	22	7
	Kesk-Eesti	47	30	19	4
	Kirde-Eesti	51	37	12	0
	Lääne-Eesti	55	29	13	3
	Lõuna-Eesti	43	31	20	6
Rahvastik	eestlane	48	29	17	6
	muu rahvus	46	25	25	4
Vanus	18 - 29-aastased	43	18	34	5
	30 - 49-aastased	47	31	16	6
	50 - 64-aastased	51	28	16	5
	65 - 74-aastased	46	33	14	7
Sugu	naised	53	27	16	4
	mehed	41	29	23	7
Haridus	I ja II taseme haridus	44	29	21	6
	III taseme haridus	48	28	19	5
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	37	41	16	6
	401 - 700 €	55	25	14	6
	701 - 1000 €	46	33	16	5
	üle 1000 €	45	25	25	5

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Tootja (bränd)
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		17	41	38	4
Regioon	Põhja-Eesti	14	43	37	6
	Kesk-Eesti	22	37	38	3
	Kirde-Eesti	22	42	36	0
	Lääne-Eesti	14	51	34	1
	Lõuna-Eesti	19	35	42	4
Rahvus	eestlane	16	43	37	4
	muu rahvus	19	38	40	3
Vanus	18 - 29-aastased	14	23	58	5
	30 - 49-aastased	14	43	38	5
	50 - 64-aastased	19	48	30	3
	65 - 74-aastased	24	52	22	2
Sugu	naised	20	45	33	2
	mehed	15	37	43	5
Haridus	I ja II taseme haridus	18	41	36	5
	III taseme haridus	16	42	39	3
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	kuni 400 €	21	37	38	4
	401 - 700 €	18	45	32	5
	701 - 1000 €	18	44	35	3
	üle 1000 €	15	39	42	4

K7. Kuivõrd mõjutavad Teie kala ja/või kalatoodete ostuotsust järgmised asjaolud? Kalade võimalik saastatus (toksiinid, plast, ravimijäägid jms)
(% vastanutest)

		Väga	Mõnevõrra	Ei mõjuta	Ei osta
Keskmiselt		51	22	15	12
Regioon	Põhja-Eesti	49	21	17	13
	Kesk-Eesti	51	26	10	13
	Kirde-Eesti	69	13	7	11
	Lääne-Eesti	49	27	17	7
	Lõuna-Eesti	48	27	13	12
Rahvus	eestlane	49	27	13	11
	muu rahvus	55	13	18	14
Vanus	18 - 29-aastased	45	16	23	16
	30 - 49-aastased	53	25	12	10
	50 - 64-aastased	51	25	13	11
	65 - 74-aastased	53	21	10	16
Sugu	naised	56	20	13	11
	mehed	46	24	16	14
Haridus	I ja II taseme haridus	50	19	14	17
	III taseme haridus	51	24	15	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	53	21	12	14
	401 - 700 €	60	16	11	13
	701 - 1000 €	48	23	18	11
	üle 1000 €	46	27	15	12

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Vähendama rahvusvaheliselt püügikvoote
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		37	46	4	13
Regioon	Põhja-Eesti	40	44	3	13
	Kesk-Eesti	26	58	3	13
	Kirde-Eesti	56	37	2	5
	Lääne-Eesti	30	50	6	14
	Lõuna-Eesti	31	47	5	17
Rahvus	eestlane	36	47	4	13
	muu rahvus	41	43	3	13
Vanus	18 - 29-aastased	42	49	5	4
	30 - 49-aastased	39	41	3	17
	50 - 64-aastased	36	47	4	13
	65 - 74-aastased	28	51	3	18
Sugu	naised	36	46	4	14
	mehed	39	45	3	13
Haridus	I ja II taseme haridus	43	35	5	17
	III taseme haridus	34	51	3	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	38	34	7	21
	401 - 700 €	37	43	3	17
	701 - 1000 €	38	45	4	13
	üle 1000 €	36	51	3	10

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Suurendama kontrolli püüdjate üle
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		62	25	3	10
Regioon	Põhja-Eesti	65	23	2	10
	Kesk-Eesti	67	25	0	8
	Kirde-Eesti	73	18	2	7
	Lääne-Eesti	46	35	7	12
	Lõuna-Eesti	58	29	3	10
Rahvus	eestlane	59	29	3	9
	muu rahvus	70	17	3	10
Vanus	18 - 29-aastased	69	27	2	2
	30 - 49-aastased	64	22	2	12
	50 - 64-aastased	60	26	4	10
	65 - 74-aastased	52	34	2	12
Sugu	naised	59	28	3	10
	mehed	65	23	2	10
Haridus	I ja II taseme haridus	62	22	4	12
	III taseme haridus	62	28	2	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	52	24	5	19
	401 - 700 €	60	24	2	14
	701 - 1000 €	56	36	2	6
	üle 1000 €	69	21	3	7

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Soovimatuid kalu ei tohiks vette tagasi visata, vaid tooma tarbimiseks kaldale
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		31	30	13	26
Regioon	Põhja-Eesti	33	26	13	28
	Kesk-Eesti	31	28	23	18
	Kirde-Eesti	45	30	9	16
	Lääne-Eesti	25	39	13	23
	Lõuna-Eesti	23	35	11	31
Rahvus	eestlane	28	31	15	26
	muu rahvus	37	28	10	25
Vanus	18 - 29-aastased	31	19	21	29
	30 - 49-aastased	32	31	10	27
	50 - 64-aastased	29	36	14	21
	65 - 74-aastased	30	33	8	29
Sugu	naised	29	31	12	28
	mehed	32	30	15	23
Haridus	I ja II taseme haridus	32	35	9	24
	III taseme haridus	30	28	15	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	36	18	19	27
	401 - 700 €	27	37	12	24
	701 - 1000 €	31	33	10	26
	üle 1000 €	31	27	15	27

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Vähendama keskkonna, sh vee reostust
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		85	9	0	6
Regioon	Põhja-Eesti	84	9	1	6
	Kesk-Eesti	89	5	0	6
	Kirde-Eesti	94	3	0	3
	Lääne-Eesti	82	11	0	7
	Lõuna-Eesti	84	10	1	5
Rahvus	eestlane	84	10	1	5
	muu rahvus	90	4	0	6
Vanus	18 - 29-aastased	84	14	0	2
	30 - 49-aastased	86	7	0	7
	50 - 64-aastased	87	7	0	6
	65 - 74-aastased	82	9	0	9
Sugu	naised	89	6	0	5
	mehed	82	11	0	7
Haridus	I ja II taseme haridus	85	6	1	8
	III taseme haridus	85	10	0	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	85	3	2	10
	401 - 700 €	84	7	1	8
	701 - 1000 €	87	9	0	4
	üle 1000 €	84	11	0	5

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Tööstused, kaupmehed ja tarbijad peaksid eelistama jätkusuutlikku kala (vastutustundlikult püütud või kasvatatud)

(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		56	30	5	9
Regioon	Põhja-Eesti	54	31	6	9
	Kesk-Eesti	61	30	3	6
	Kirde-Eesti	68	22	5	5
	Lääne-Eesti	52	30	3	15
	Lõuna-Eesti	56	31	3	10
Rahvus	eestlane	56	31	4	9
	muu rahvus	56	27	8	9
Vanus	18 - 29-aastased	65	28	2	5
	30 - 49-aastased	53	30	6	11
	50 - 64-aastased	55	30	6	9
	65 - 74-aastased	56	30	4	10
Sugu	naised	58	29	4	9
	mehed	54	31	6	9
Haridus	I ja II taseme haridus	58	27	5	10
	III taseme haridus	55	31	5	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	44	32	8	16
	401 - 700 €	57	27	4	12
	701 - 1000 €	59	28	5	8
	üle 1000 €	57	31	5	7

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Jagama rohkem teavet ohustatud kalaliikide kohta
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		59	30	4	7
Regioon	Põhja-Eesti	56	34	2	8
	Kesk-Eesti	61	32	1	6
	Kirde-Eesti	78	12	9	1
	Lääne-Eesti	50	32	3	15
	Lõuna-Eesti	59	29	5	7
Rahvus	eestlane	60	29	4	7
	muu rahvus	57	32	4	7
Vanus	18 - 29-aastased	58	34	3	5
	30 - 49-aastased	62	26	4	8
	50 - 64-aastased	57	31	3	9
	65 - 74-aastased	53	35	4	8
Sugu	naised	63	28	2	7
	mehed	55	32	5	8
Haridus	I ja II taseme haridus	62	25	4	9
	III taseme haridus	58	32	3	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	55	27	6	12
	401 - 700 €	62	26	3	9
	701 - 1000 €	59	32	3	6
	üle 1000 €	57	33	3	7

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Kaitsma kudemispaiku ja taastama kudemisvõimalusi
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		83	10	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	82	11	1	6
	Kesk-Eesti	85	9	0	6
	Kirde-Eesti	90	6	0	4
	Lääne-Eesti	79	12	1	8
	Lõuna-Eesti	84	10	0	6
Rahvus	eestlane	82	11	1	6
	muu rahvus	88	6	0	6
Vanus	18 - 29-aastased	82	16	0	2
	30 - 49-aastased	84	7	1	8
	50 - 64-aastased	84	10	0	6
	65 - 74-aastased	81	11	0	8
Sugu	naised	82	12	1	5
	mehed	85	7	1	7
Haridus	I ja II taseme haridus	81	10	1	8
	III taseme haridus	85	10	0	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	73	14	4	9
	401 - 700 €	83	7	1	9
	701 - 1000 €	86	10	0	4
	üle 1000 €	83	12	0	5

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Eelistama kohalikku Eesti vete kala
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		42	35	14	9
Regioon	Põhja-Eesti	33	35	21	11
	Kesk-Eesti	66	28	2	4
	Kirde-Eesti	39	47	12	2
	Lääne-Eesti	48	33	9	10
	Lõuna-Eesti	48	34	10	8
Rahvus	eestlane	47	36	9	8
	muu rahvus	32	34	25	9
Vanus	18 - 29-aastased	33	27	33	7
	30 - 49-aastased	42	39	9	10
	50 - 64-aastased	41	39	12	8
	65 - 74-aastased	55	31	7	7
Sugu	naised	47	33	12	8
	mehed	37	38	16	9
Haridus	I ja II taseme haridus	49	31	11	9
	III taseme haridus	39	38	15	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	46	32	7	15
	401 - 700 €	46	37	8	9
	701 - 1000 €	46	35	14	5
	üle 1000 €	36	34	20	10

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Sööma kasvandusest pärit kala
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		14	49	23	14
Regioon	Põhja-Eesti	15	49	22	14
	Kesk-Eesti	24	49	14	13
	Kirde-Eesti	8	56	24	12
	Lääne-Eesti	16	41	32	11
	Lõuna-Eesti	10	51	22	17
Rahvus	eestlane	12	51	23	14
	muu rahvus	18	46	23	13
Vanus	18 - 29-aastased	12	54	18	16
	30 - 49-aastased	18	47	22	13
	50 - 64-aastased	12	49	26	13
	65 - 74-aastased	12	50	23	15
Sugu	naised	14	45	25	16
	mehed	14	54	19	13
Haridus	I ja II taseme haridus	19	44	22	15
	III taseme haridus	12	52	23	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	13	37	32	18
	401 - 700 €	13	52	22	13
	701 - 1000 €	16	46	24	14
	üle 1000 €	12	54	20	14

K8. Mida peaks tegema kalavarude hoidmiseks ja taastamiseks? Sööma erinevaid kalaliike
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline	Ei oska öelda, mul ükskõik
Keskmiselt		38	37	12	13
Regioon	Põhja-Eesti	40	34	11	15
	Kesk-Eesti	41	43	5	11
	Kirde-Eesti	38	42	12	8
	Lääne-Eesti	39	35	14	12
	Lõuna-Eesti	34	41	12	13
Rahvus	eestlane	34	41	12	13
	muu rahvus	46	29	11	14
Vanus	18 - 29-aastased	52	23	10	15
	30 - 49-aastased	39	37	11	13
	50 - 64-aastased	30	46	12	12
	65 - 74-aastased	30	43	14	13
Sugu	naised	39	36	11	14
	mehed	37	38	12	13
Haridus	I ja II taseme haridus	40	34	13	13
	III taseme haridus	37	39	11	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 400 €	33	28	16	23
	401 - 700 €	39	39	9	13
	701 - 1000 €	41	35	17	7
	üle 1000 €	36	40	9	15

Lisa 3. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline elanike küsitlus, vastanuid kokku 1051 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi¹:

Põhja-Eesti	45%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	11%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	24%

Keelekeskkonna järgi:

eesti	68%
muu	32%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	20%
30 - 49-aastased	39%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	14%

Soo järgi:

naised	52%
mehed	48%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 400 €	9%
401 - 700 €	26%
701 - 1000 €	26%
üle 1000 €	39%

¹ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid (uus haldusjaotus):

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond